

Małopolskie przemysły kreatywne – stan i warunki rozwoju

Raport cząstkowy
z badania:
**Branża sztuk
scenicznych**

Małopolskie Obserwatorium
Rozwoju Regionalnego

Departament
Polityki Regionalnej

Autorzy raportu:

Ewa Dzielnicka
Paulina Gawryś
Iwona Kania
Marta Mackiewicz
Agata Niedolisteck
Monika Sochaczewska
Magdalena Sroka

Wydawca:

Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego
Departament Polityki Regionalnej
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
ul. Wielicka 72B, 30-552 Kraków
tel. (+48) 12 29 90 900, fax (+48) 12 29 90 926

Opracowanie w wersji elektronicznej dostępne na stronie
www.obserwatorium.malopolska.pl

Korekta raportu:

Magdalena Danek
Karolina Fiut
Karolina Machnicka
Piotr Sendor

Projekt okładki:

Agnieszka Misiaszek-Wylandowska

Egzemplarz bezpłatny:

Przy publikowaniu danych z publikacji prosimy o podawanie źródła

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
1.1. Kontekst badawczy – uzasadnienie realizacji badania	4
1.2. Cele badania	4
2. KONCEPCJA METODOLOGICZNA BADANIA	5
2.1. Perspektywy oceny	5
2.2. Metody i techniki gromadzenia oraz analizy danych	6
3. MODEL PRZEMYSŁÓW KREATYWNYCH ZASTOSOWANY W BADANIU.....	8
4. NAJWAŻNIEJSZE WYNIKI BADANIA	10
5. SZCZEGÓŁOWE WYNIKI BADANIA	14
5.1. Charakterystyka branży sztuk scenicznych w Małopolsce	14
5.2. Udział branży sztuk scenicznych w małopolskim PKB	25
5.3. Rynek pracy branży sztuk scenicznych w Małopolsce	27
5.4. Przyszłe kadry branży sztuk scenicznych	36
5.5. Uwarunkowania i trendy rozwoju branży sztuk scenicznych w Małopolsce.....	42
5.6. Wsparcie instytucjonalne branży sztuk scenicznych i jego ocena.....	46
5.7. Współpraca i sieciowanie w branży sztuk scenicznych.....	51

Wykaz podstawowych skrótów

SKRÓT	ROZWINIĘCIE
PKD 2007	Polska Klasyfikacja Działalności; podstawa prawna: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24.12.2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)
GUS	Główny Urząd Statystyczny
REGON	Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej; jest bieżąco aktualizowanym zbiorem informacji o podmiotach gospodarki narodowej prowadzonym w systemie informatycznym w postaci centralnej bazy danych
PKB	Produkt krajowy brutto
NTS	Klasyfikacja jednostek terytorialnych wprowadzona w 2000 roku rozporządzeniem Rady Ministrów i funkcjonująca do końca 2017 roku
RIS/IS	Regionalne Inteligentne Specjalizacje/Regionalna Inteligentna Specjalizacja; Inteligentne Specjalizacje/Inteligentna Specjalizacja
LQ	Współczynnik lokalizacji, iloraz lokalizacji, wskaźnik specjalizacji regionalnej
CATI	Wspomagany komputerowo wywiad telefoniczny (ang. <i>computer assisted telephone interview</i>)
CAWI	Wywiad kwestionariuszowy realizowany przez internet (ang. <i>computer assisted web interview</i>)
IDI	Indywidualny wywiad pogłębiony (ang. <i>individual in-depth interview</i>)

1. WPROWADZENIE

1.1. Kontekst badawczy – uzasadnienie realizacji badania

Przemysły kreatywne stanowią część jednej z siedmiu małopolskich inteligentnych specjalizacji¹ (specjalizacji pn. przemysły kreatywne oraz czasu wolnego) zaprezentowanej w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2014-2020². Oznacza to, że wsparcie podmiotów branży kreatywnej jest jednym z priorytetowych działań na rzecz poprawy poziomu innowacyjności i konkurencyjności województwa małopolskiego.

W celu zaprojektowania jak najlepszej formuły wsparcia branży kreatywnej, konieczne było podjęcie takich działań jak: ocena stanu i potencjału rozwoju przemysłów kreatywnych w Małopolsce (w porównaniu do pozostałych regionów Polski), rozpoznanie poziomu koncentracji tego typu działalności w województwie małopolskim oraz uwarunkowań jej rozwoju (w tym barier hamujących rozwój i specjalizację branż kreatywnych) oraz identyfikacja potrzeb osób zajmujących się tą działalnością zawodowo i tych, które będą zajmowały się nią w najbliższej przyszłości.

W badaniu analizowane były następujące przemysły kreatywne:

- 1) przemysł filmowy,
- 2) przemysł muzyczny,
- 3) przemysł wydawniczy,
- 4) media i reklama,
- 5) projektowanie ubioru (*fashion design*),
- 6) architektura,
- 7) sztuki sceniczne (performatywne – teatr, opera, taniec),
- 8) działalność artystów i rzemiosło artystyczne,
- 9) konserwacja zabytków i dzieł sztuki oraz dziedzictwo kulturowe,
- 10) projektowanie graficzne i wzornictwo przemysłowe (*design*),
- 11) gry komputerowe i oprogramowanie.

Niniejszy raport cząstkowy poświęcony jest **branży sztuki sceniczne (performatywne – teatr, opera, taniec)**.

1.2. Cele badania

Głównym celem badania było zdiagnozowanie stanu, potencjału oraz uwarunkowań rozwoju 11 przemysłów kreatywnych w województwie małopolskim w kontekście rozwoju społeczno-gospodarczego regionu. Badanie posłużyło do rozpoznania poziomu koncentracji kreatywnej działalności w województwie małopolskim oraz scharakteryzowania dynamiki jej rozwoju w porównaniu do pozostałych regionów w Polsce. Przeprowadzona

¹ Inteligentne specjalizacje to dziedziny życia gospodarki lub nauki, które opierają się na wykorzystaniu unikalnych zasobów i innowacyjnych rozwiązań technologicznych. Każdy z polskich regionów dokonał identyfikacji własnych inteligentnych specjalizacji, które będzie rozwijał w latach 2014-2020. Inwestowanie w precyzyjnie określone obszary pozwala na optymalizację działań na rzecz rozwoju gospodarczego i wykorzystanie lokalnych zasobów oraz środków finansowych.. <http://www.rpo.malopolska.pl/o-programie/poznaj-zasady-dzialania-programu/inteligentne-specjalizacje> [dostęp: 20.03.2018 r.].

² Program Strategiczny Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2020, Departament Rozwoju Gospodarczego UMWM czerwiec 2016 r., Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 995/16 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 30 czerwca 2016 r.

analiza koncentrowała się również na identyfikacji i ocenie rozwiązań, w tym dobrych praktyk w zakresie wsparcia tego typu działalności.

W badaniu zgromadzono dane zarówno na temat instytucji czy podmiotów gospodarczych działających w obrębie przemysłów kreatywnych jak i profesjonalistów zajmujących się kreatywną działalnością zawodowo oraz uczniów i studentów, będących potencjalnymi pracownikami badanych branż. Bazowano również na danych zastanych, tj. danych statystyki publicznej oraz wynikach innych badań, analiz, ekspertyz o tematyce tożsamej z przedmiotem niniejszego badania.

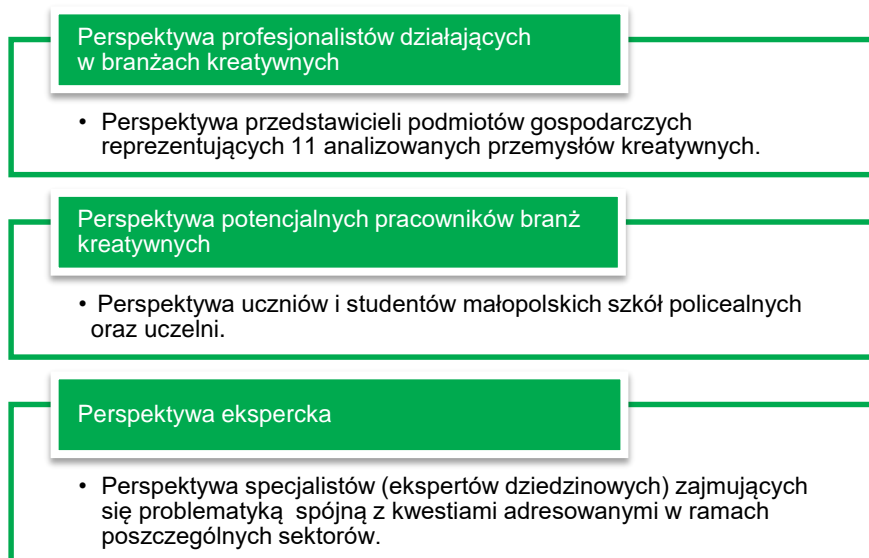
2. KONCEPCJA METODOLOGICZNA BADANIA

Szeroki zakres i specyfika problematyki będącej przedmiotem niniejszego badania wymagały przyjęcia wielowymiarowego podejścia badawczego, uwzględniającego różne perspektywy oceny, a także uzupełniające się metody i techniki badawcze. Ważnym aspektem była również jego etapowość, która pozwoliła efektywnie wykorzystać zaplanowane metody i techniki badawcze oraz źródła danych.

2.1. Perspektywy oceny

Zaproszenie do udziału w badaniu trzech różnych grup respondentów pozwoliło na uchwycenie wielu perspektyw oceny przemysłów kreatywnych. Szczegółowy podział badanych został zaprezentowany na poniższym schemacie.

Schemat 1. Perspektywy oceny uwzględnione w badaniu

Źródło: Opracowanie własne.

2.2. Metody i techniki gromadzenia oraz analizy danych

W badaniu zastosowane zostały następujące metody i techniki badawcze służące gromadzeniu oraz analizie danych.

Schemat 2. Metody i techniki gromadzenia danych zastosowane w badaniu

Badania gabinetowe (<i>desk research</i>)	<ul style="list-style-type: none"> • analiza danych zastanych pozyskanych ze statystyki publicznej: m.in. baza podmiotów gospodarczych REGON, dane z badania GUS dot. struktury wynagrodzeń według zawodów • analiza literatury, wyników badań, raportów, ekspertyz dot. problematyki badania
Metody i techniki badań ilościowych	<ul style="list-style-type: none"> • <i>mix-mode survey</i> (CATI/CAWI): wspomagany komputerowo wywiad telefoniczny (<i>computer-assisted telephone interview/ CATI</i>) oraz wywiad prowadzony za pośrednictwem internetu (<i>computer-assisted web interview/ CAWI</i>), • ankieta audytoryjna
Metody i techniki badań jakościowych	<ul style="list-style-type: none"> • indywidualny wywiad pogłębiony (<i>individual in-depth interview/ IDI</i>)

Źródło Opracowanie własne.

Poniżej na schemacie zaprezentowano powiązanie technik badawczych z kategoriami respondentów, którym były przypisane poszczególne techniki.

Schemat 3. Przyporządkowanie technik badawczych kategoriom respondentów objętych badaniem

Perspektywa profesjonalistów – przedstawiciele podmiotów gospodarczych reprezentujących 11 przemysłów kreatywnych	Perspektywa potencjalnych pracowników branż kreatywnych – uczniów/studentów małopolskich szkół policealnych i uczelni	Perspektywa ekspercka – specjalistów reprezentujących dziedziny odpowiadające badanym przemysłom kreatywnym
<i>mixed-mode survey</i> (CATI/CAWI) n = 579	ankieta audytoryjna n = 822	indywidualny wywiad pogłębiony (IDI) n = 22
indywidualny wywiad pogłębiony (IDI) n = 55	<i>desk research</i>	<i>desk research</i>

Źródło: Opracowanie własne.

W badaniu posłużono się następującymi technikami analizy zgromadzonych danych (schemat 4.):

Schemat 4. Metody i techniki analizy danych zastosowanie w badaniu

Źródło: Opracowanie własne.

3. MODEL PRZEMYSŁÓW KREATYWNYCH ZASTOSOWANY W BADANIU

Model przemysłów kreatywnych zastosowany w niniejszym raporcie jako podstawa dla dokonywanych obliczeń opisany został poprzez odwołanie do PKD 2007³ i jest zgodny z dwoma następującymi modelami:

(1) modelem przemysłów kreatywnych opracowanym przez Eurostat w raporcie metodologicznym *ESSENet-Culture* i przedstawionym w raporcie pn. *Potencjał małopolskich przemysłów kreatywnych* opracowanym przez Małopolskie Obserwatorium Gospodarki (UMWM)⁴,

(2) modelem opracowanym przez Europejskie Obserwatorium Kłastrów (*The European Cluster Observatory*), które włączyło do sektorów kreatywnych rodzaje działalności twórczej, ujęte w klasyfikacji działalności gospodarczych w Unii Europejskiej NACE 2.0 (*Nomenclature statistique des Activités économiques dans la Communauté Européenne*); działalnościami włączonym do sektorów kreatywnych wg Klasyfikacji NACE 2.0 Rev 2 odpowiadają rodzaje działalności uwzględnione w Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

Zaklasyfikowanie kodów PKD do poszczególnych przemysłów kreatywnych znajduje się w aneksie 3. do raportu końcowego z badania. Poniżej w Tabeli 1. zaprezentowano klasy/podklasy opisujące branżę architektury (zgodnie z modelami przyjętymi na potrzeby badania).

Tabela 1. Kody PKD 2007 opisujące branżę sztuki sceniczne (performatywne – teatr, opera, taniec)

branża (przemysł kreatywny)	sekcja PKD 2007	według modelu przemysłów kreatywnych (opisanego poprzez odwołanie do PKD 2007) – opracowanego przez Eurostat w Raporcie metodologicznym <i>ESSENet-Culture</i> oraz modelu Europejskiego Obserwatorium Kłastrów (<i>The European Cluster Observatory</i>)		
		grupa/ klasa/ podklasa PKD 2007	nazwa grupowania PKD 2007	opis dodatkowy
Sztuki sceniczne (performatywne – teatr, opera, taniec)	R	9001Z	Działalność związana z wystawianiem przedstawień artystycznych	Podklasa ta obejmuje wystawianie przedstawień teatralnych, operowych, baletowych, musicalowych i innych: <ul style="list-style-type: none"> • działalność grup cyrkowych, orkiestr i zespołów muzycznych, • działalność indywidualnych artystów takich jak: aktorzy, tancerze, piosenkarze, lektorzy lub prezenterzy. Podklasa ta nie obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> • działalności agentów i agencji artystycznych, występujących w imieniu indywidualnych artystów, sklasyfikowanej w 74.90.Z, • działalności agencji odpowiedzialnych za casting, sklasyfikowanej w 78.10.Z.

³ Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) 2007 z dnia 24.12.2007 r., zasady budowy klasyfikacji, schemat klasyfikacji, wyjaśnienia PKD są dostępne pod adresem: http://stat.gov.pl/Klasyfikacje/doc/pkd_07/pkd_07.htm [dostęp: 2.12.2018].

⁴ Małopolskie Obserwatorium Gospodarki, *Potencjał małopolskich przemysłów kreatywnych*, , Kraków 2012, s.32-34.

	R	9002Z	Działalność wspomagająca wystawianie przedstawień artystycznych	<p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działalność wspomagającą wystawianie przedstawień teatralnych, operowych, baletowych, musicalowych i innych: <ul style="list-style-type: none"> ○ działalność reżyserów, producentów, scenografów, projektantów i wykonawców teatralnych dekoracji scenicznych, maszynistów sceny, specjalistów od oświetlenia sceny, konferansjerów itd. • działalność producentów przedstawień artystycznych, w obiektach lub poza nimi. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działalności agentów i agencji artystycznych, występujących w imieniu indywidualnych artystów, sklasyfikowanej w 74.90.Z, • działalności agencji odpowiedzialnych za casting, sklasyfikowanej w 78.10. Z.
	R	9004Z	Działalność obiektów kulturalnych	<p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działalności teatrów i sal koncertowych, galerii i salonów wystawienniczych, domów i ośrodków kultury, świetlic oraz pozostałych obiektów kulturalnych. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działalności handlowych galerii sztuki, sklasyfikowanej w 47.78.Z, • działalności kin, sklasyfikowanej w 59.14.Z, • działalności agencji biletowych, sklasyfikowanej w 79.90.C, • działalności muzeów, sklasyfikowanej w 91.02. Z.
Łącznie klas/podklas PKD: 3				

4. NAJWAŻNIEJSZE WYNIKI BADANIA

Charakterystyka branży sztuk scenicznych w Małopolsce

W 2010 roku liczba podmiotów zarejestrowanych w branży sztuk scenicznych w Małopolsce wynosiła 1 021, natomiast w 2016 – 1 146 (zmiana na poziomie ok. 10 proc.).

W małopolskich powiatach istnieje dość duża koncentracja terytorialna podmiotów w ramach branży sztuk scenicznych. W ostatnim roku objętym badaniem (2016) najwyższy wskaźnik koncentracji (LQ)⁵ podmiotów odnotowano w powiecie dąbrowskim (2,08).

Większość podmiotów z branży należy do prywatnego sektora własności. Ponad czterokrotnie mniej należy do sektora publicznego, a tylko nieliczne do pozarządowego.

Udział branży sztuk scenicznych w małopolskim PKB

Wartość dodana branży utrzymywała stałą pozycję w poszczególnych latach (2010-2016) i wynosiła 0,3 proc.

PKB regionu. W 2017 roku mniej niż 30 proc. badanych zadeklarowało zwiększenie przychodu netto w obszarze prowadzonej działalności kreatywnej w stosunku 2016 roku, 57,1 proc. wskazało, że przychód netto nie uległ zmianie, a 14,3 proc., że się zmniejszył.

Rynek pracy branży sztuk scenicznych w Małopolsce

Liczba osób zatrudnionych w branży wynosiła w 2010 roku 5 437, natomiast w 2016 roku 5 805 osób (wzrost o prawie 7 proc.). W latach 2010-2014 notowano stały wzrost podmiotów z branży sztuk scenicznych, natomiast liczba zatrudnionych ulegała okresowym wahaniom.

⁵ Współczynnik lokalizacji – inaczej iloraz lokalizacji, wskaźnik specjalizacji regionalnej. Wskaźnik ten wykorzystano do analizy ilościowej, służącej określeniu struktury i koncentracji podmiotów przemysłów kreatywnych w latach 2010-2016 w województwie małopolskim. Analizę przeprowadzono dla wszystkich przemysłów kreatywnych w ujęciu całościowym oraz dla poszczególnych branż. Więcej na temat metodologii wskaźnika można przeczytać w rozdziale nr 5.2

W 2016 roku branża sztuk scenicznych w Małopolsce plasowała się na czwartej pozycji na tle pozostałych województw pod względem udziału zatrudnionych w ogólnej liczbie osób aktywnych zawodowo (0,39 proc.). Na pierwszych trzech miejscach znalazły się województwa: mazowieckie, opolskie i dolnośląskie.

Analiza liczby podmiotów działających w obszarze przemysłów kreatywnych w Małopolsce plasowała sztuki sceniczne na pozycji 4. od końca, podczas gdy wielkość zatrudnienia wskazuje na miejsce nieznacznie wyższe – 5. od końca. Z kolei chłonność rynku pracy w branży sztuk scenicznych prawdopodobnie będzie w najbliższych latach delikatnie spadać. Na tle pozostałych branż plasuje się ona śródkowych lokatach, znacząco odbiegając od czołówki (gry i oprogramowanie, media i reklama, przemysł wydawniczy).

Prognoza do 2021 roku przewiduje dalszy łagodny spadek liczby zatrudnionych, a następnie unormowanie sytuacji, a nawet tendencję wzrostową. Wiarygodność linii trendu jest bardzo wysoka.

Zatrudnienie w branży sztuk scenicznych jest ponad generuje głównie sektor publiczny (ponad dwa razy więcej zatrudnionych niż w sektorze prywatnym).

Najsilniejsza koncentracja osób zajmujących się zawodowo działalnością związaną z branżą występuje w podregionie miasta Krakowa oraz podregionie oświęcimskim. Na poziomie powiatów udział profesjonalistów zatrudnionych w ramach branży na tle wszystkich zatrudnionych wykazał największą koncentrację w powiatach tatrzańskim i chrzanowskim.

Przyszłe kadry branży sztuk scenicznych

Uczelniami i szkołami policealnymi, które oferują kształcenie na kierunkach ważnych dla branży sztuk scenicznych są: Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie, Akademia Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie, Krakowskie Szkoły Artystyczne: Szkoła Aktorska i Szkoła Choreografii, AMA Film Academy, Akademia Muzyczna w Krakowie oraz Niepubliczna Policealna Szkoła Projektowania Mody i Stylizacji Ubioru.

Najczęściej wskazywaną przez studentów motywacją do podjęcia kształcenia w zawodzie związanym z branżą sztuk scenicznych były korzyści finansowe związane z pracą w zawodzie oraz własne przekonanie o możliwości osiągnięcia sukcesu/rozwoju kariery w tym kierunku. Najmniej ważną motywacją okazał się wybór kierunku podyktowany podobnym wyborem wśród znajomych respondenta.

37 proc. badanych studentów z kierunków związanych z branżą sztuk scenicznych zakłada możliwość opuszczenia Małopolski po ukończeniu nauki. Ponad 25 proc. nie jest w stanie ocenić tego na ten moment, a mniej niż 30 proc. deklaruje z dużą dozą prawdopodobieństwa, że pozostanie w Małopolsce. Jednocześnie ponad 25 proc. nie jest w stanie ocenić, czy po zakończeniu nauki wyjedzie z kraju. Ok. 33 proc. deklaruje wysokie prawdopodobieństwo, że pozostanie w Polsce, a ponad 40 proc. dopuszcza możliwość wyjazdu za granicę, w tym 7 proc. uważa, że jest to pewne.

Uwarunkowania i trendy rozwoju branży sztuk scenicznych w Małopolsce

Czynnikami najsilniej oddziałyującymi na liczbę podmiotów w branży są skomplikowane przepisy i regulacje prawne (włącznie z prawami autorskimi, patentami, licencjami itp.) i silna konkurencja w branży/na rynku.

Sytuacja w branży sztuk scenicznych zmienia się, ponieważ samorządy zaczęły dostrzegać, że kultura sceniczna stała się elementem wartości ekonomicznych i może przyczynić się do rozwoju danego regionu.

Wsparcie instytucjonalne branży sztuk scenicznych i jego ocena

Branża charakteryzuje się niewielkim wykorzystaniem zewnętrznego wsparcia finansowego na inwestycje lub projekty realizowane w ramach prowadzonej działalności. Aż 64 proc. respondentów zadeklarowało, że nie otrzymało wsparcia finansowego na inwestycje lub projekty, ponieważ nie podejmowało prób starania o środki zewnętrzne.

Najpopularniejszym wsparciem niefinansowym, które w ostatnich dwóch latach otrzymali przedstawiciele branży były szkolenia zawodowe, doradztwo w zakresie prowadzonej działalności oraz korzystanie z udostępnionych przestrzeni biurowych.

Współpraca i sieciowanie w branży sztuk scenicznych

Współpracę z innymi podmiotami w ciągu ostatnich dwóch lat deklaruje 56 proc. respondentów z branży sztuk scenicznych. Najlepiej układa się ona z firmami z tej samej branży, ale działającymi poza regionem (ocena 4,43 w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza ocenę najniższą a 5 najwyższą). Współpraca opiera się przede wszystkim na zleceniach i przyjmowaniu do realizacji usług od innych firm.

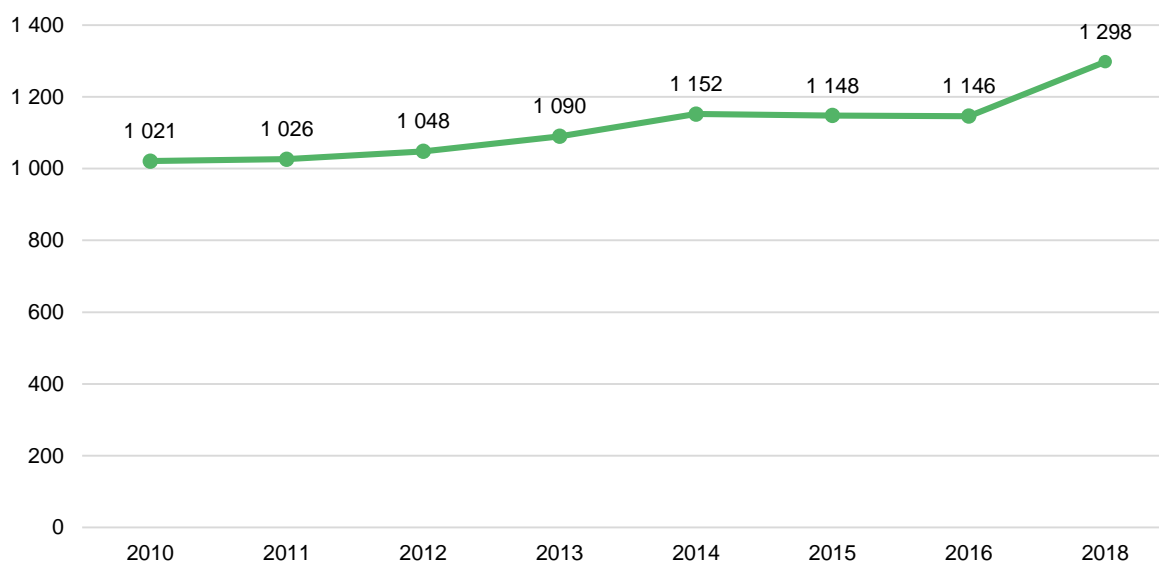
Przy wprowadzaniu na rynek nowych produktów bądź usług podmioty funkcjonujące w branży rzadko korzystają ze współpracy z innymi firmami lub instytucjami. Zdecydowana większość (80 proc.) wprowadza produkty bądź usługi wyłącznie samodzielnie, bez udziału/zaangażowania wsparcia innego podmiotu.

5. SZCZEGÓŁOWE WYNIKI BADANIA

5.1. Charakterystyka branży sztuk scenicznych w Małopolsce

Liczba podmiotów działających w branży sztuk scenicznych w Małopolsce nieznacznie rosła w latach 2010-2014, po czym w kolejnych latach (do 2016 roku) odnotowano bardzo nieznaczny spadek. Najwięcej podmiotów działało w 2014 roku (1 152), w pozostałych latach liczba ta wynosiła między 1 021 a 1 148. W latach 2010-2016 liczba podmiotów działających w branży sztuk scenicznych wzrosła o ok. 10 proc. Zarówno przyrosty, jak i spadki miały charakter łagodny. Największy przyrost odnotowano między 2012 a 2013 rokiem oraz między 2013 i 2014 rokiem. Dane REGON z marca 2018 roku pokazały znaczący wzrost liczby podmiotów między 2016 a 2018 rokiem. Poniższy wykres prezentuje szczegółowe dane.

Wykres 1. Liczba zarejestrowanych podmiotów w branży sztuk scenicznych w Małopolsce ogółem w latach 2010-2016 oraz w marcu 2018 roku

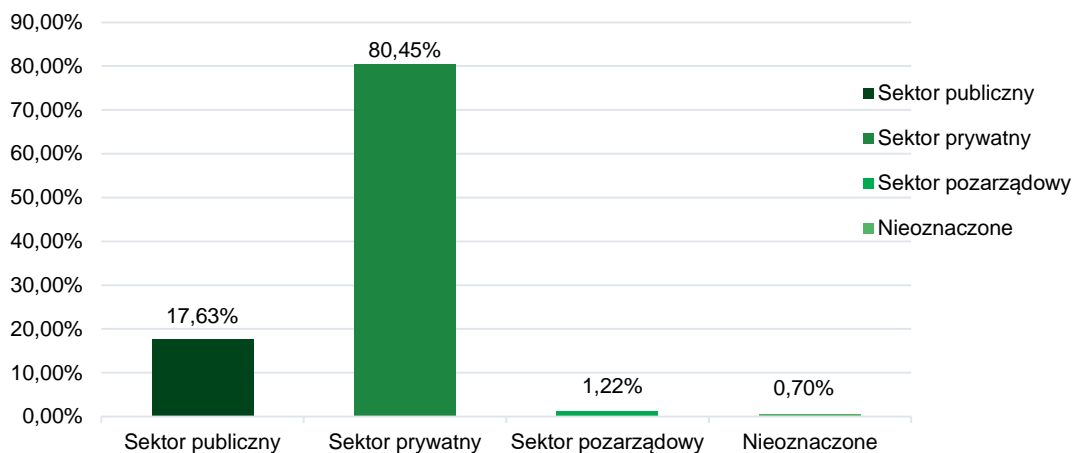

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W ramach omawianej branży znacząca większość podmiotów należy do prywatnego sektora własności. Ponad czterokrotnie mniej podmiotów zarejestrowanych w sektorze publicznym. Tylko nieliczne podmioty należą do sektora pozarządowego. W kolejnych latach proporcje te nie różnią się znacząco. W latach 2013-2014, kiedy liczba podmiotów wzrosła najbardziej, przyrost dotyczył przede wszystkim podmiotów z sektora prywatnego.

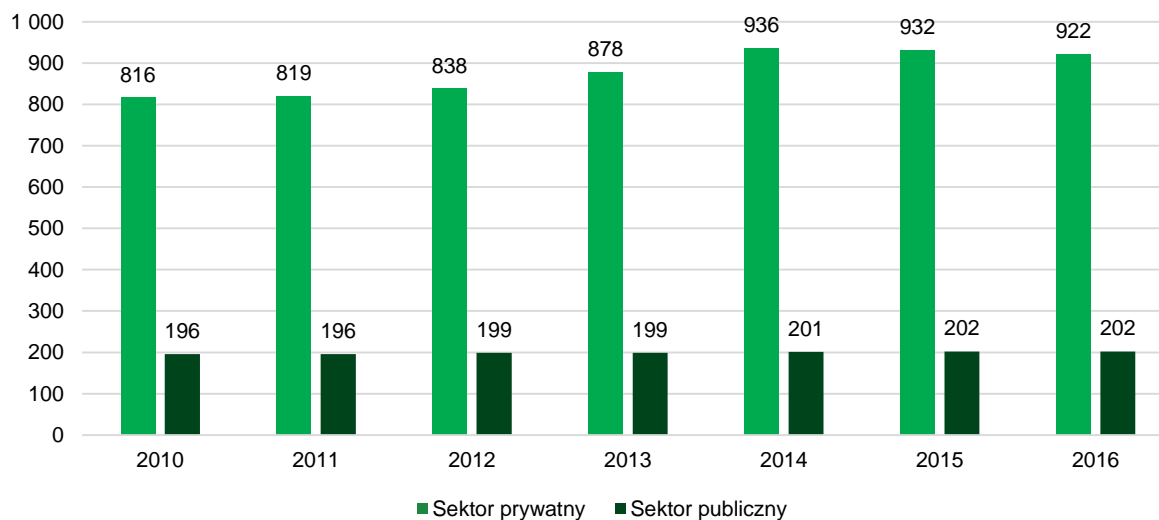

Wykres 2. Odsetek zarejestrowanych podmiotów w branży sztuk scenicznych w ramach sektorów własności w roku 2016⁶

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 3. Liczba zarejestrowanych podmiotów w branży sztuk scenicznych w ramach sektora prywatnego i publicznego w latach 2010-2016 w Małopolsce

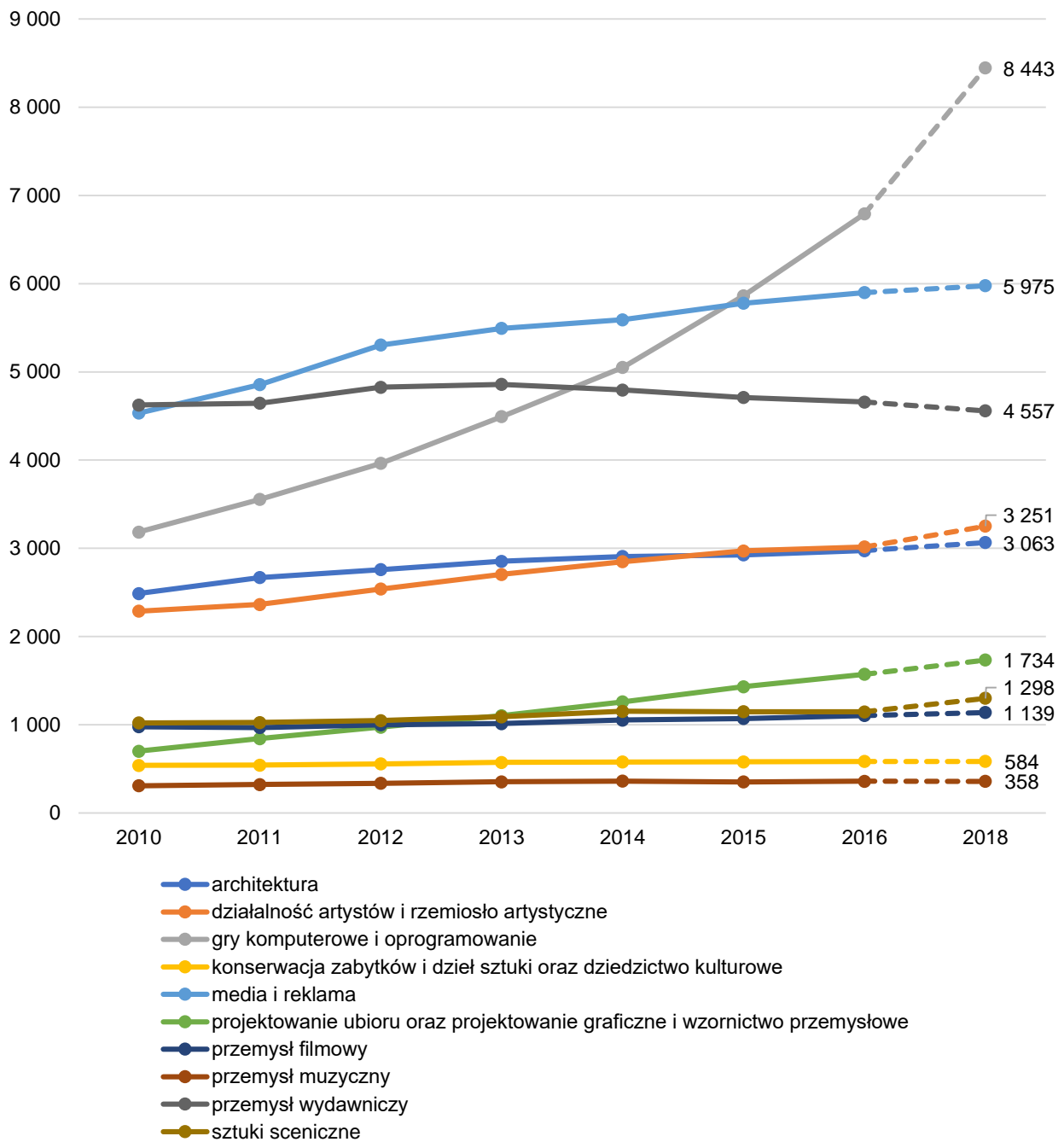

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Liczba podmiotów działających w obszarze sztuk scenicznych na tle pozostałych branż charakteryzuje się niską zmiennością oraz niską liczebnością (4. pozycja od końca wśród wszystkich branż kreatywnych). Podmioty branży sztuk scenicznych stanowią ok. 4 proc. wszystkich podmiotów branży kreatywnej. Szczegółowe dane w zakresie liczby podmiotów w branży sztuk scenicznych na tle pozostałych branż kreatywnych w latach 2010-2016 prezentuje poniższy wykres.

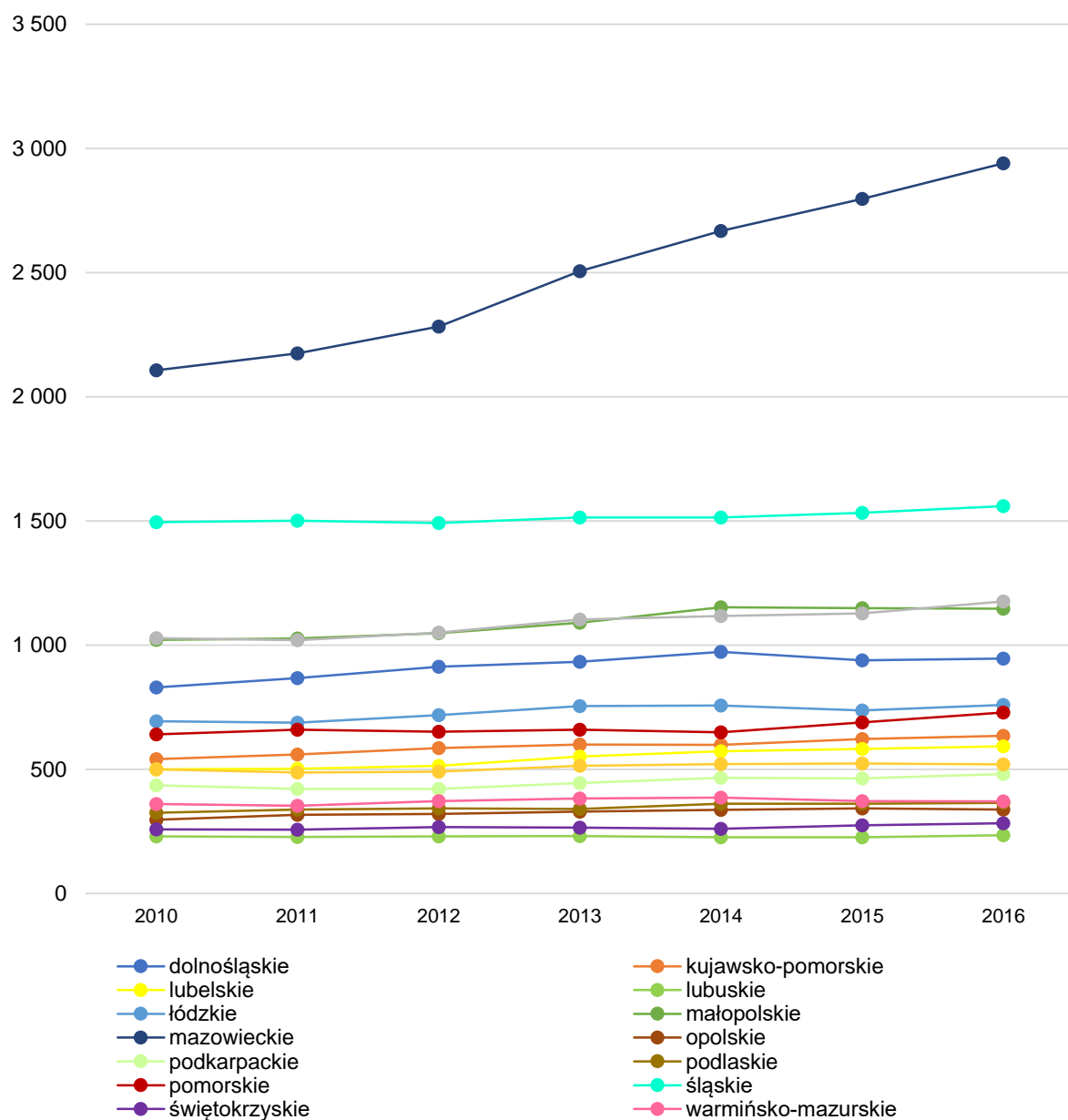
⁶ Na wykresie zaprezentowano liczbę podmiotów o sektorze nieoznaczonym według REGON. Występowanie podmiotów o sektorze nieoznaczonym wynika ze zmian w rejestrze REGON wprowadzonych od 8 listopada 2014 r.

Wykres 4. Zasoby instytucjonalne branży sztuk scenicznych w Małopolsce na tle zasobów innych branż

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

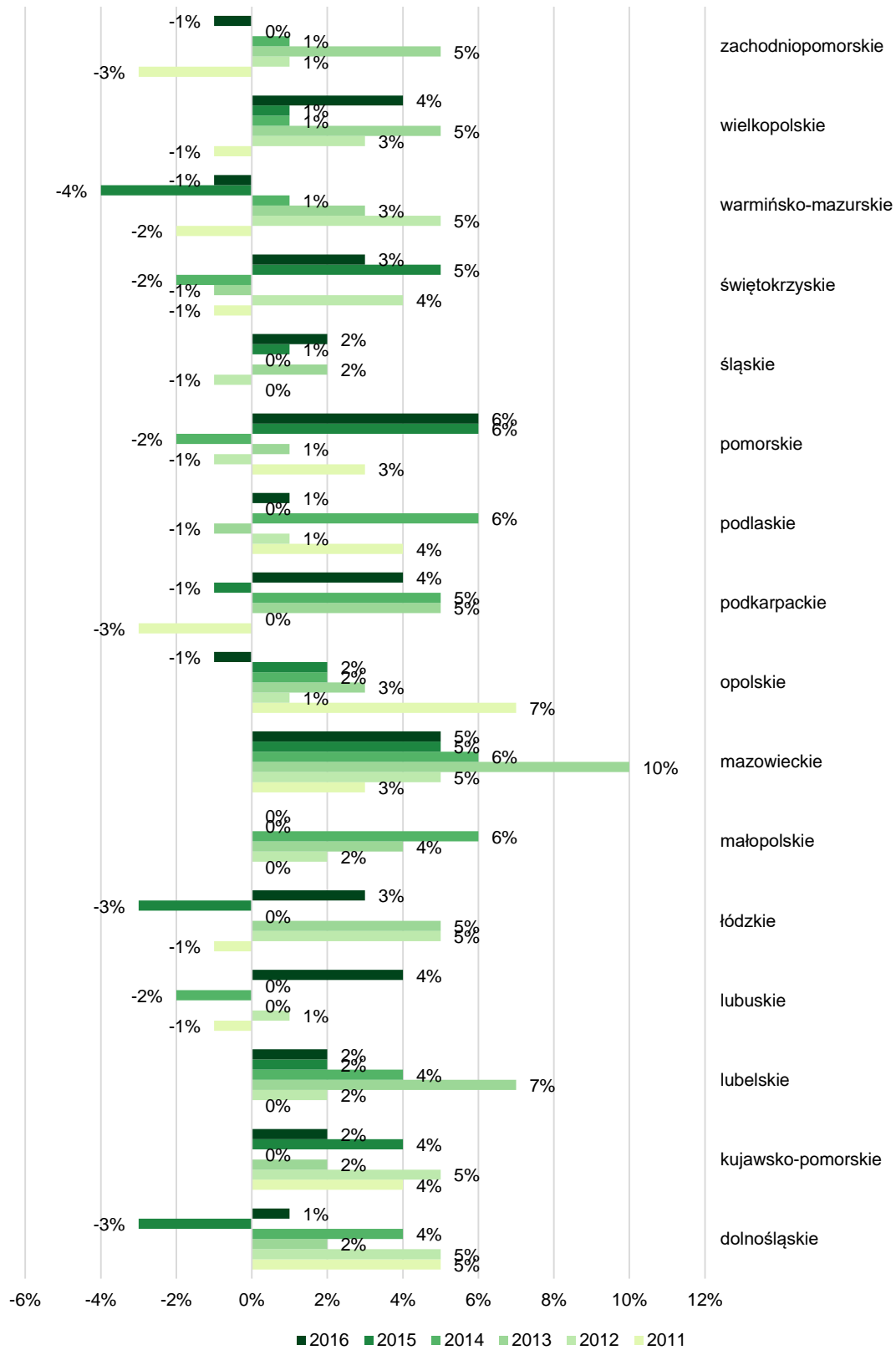
Kolejny wykres prezentuje liczbę podmiotów działających w branży sztuk scenicznych w latach 2010-2016 w poszczególnych województwach. Małopolska na tle pozostałych regionów plasuje się bardzo wysoko zajmując 3-4 pozycję na przemian z wielkopolskim, za mazowieckim i śląskim.

Wykres 5. Liczba podmiotów w branży sztuk scenicznych w latach 2010-2016 w Małopolsce na tle pozostałych województw

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Kolejne zestawienie pozwala obserwować zmianę rok do roku w obszarze liczby podmiotów w poszczególnych województwach. W analizowanym okresie większość województw naprzemiennie odnotowuje spadek i wzrost liczby podmiotów z branży. Spadek jednak zwykle waha się w granicy 1 proc., sporadycznie sięgając 3-4 proc. Największy wzrost odnotowano w województwie mazowieckim, które w żadnym roku nie odnotowało spadku, a zwiększenie liczby podmiotów rok do roku sięgało nawet 10 proc..

Wykres 6. Rokroczna zmiana procentowa liczby podmiotów (w stosunku do roku poprzedniego) w branży sztuk scenicznych w latach 2010-2016 w poszczególnych województwach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wśród podmiotów branży sztuk scenicznych przeważają podmioty mikro (zatrudniające do 9 osób) stanowiące w badanym okresie ok. 88-89 proc. Odsetek ten jest znacząco niższy od udziału mikroprzedsiębiorstw w ogóle przedsiębiorstw w Polsce. Z kolei odsetek firm małych (10-49 pracowników) jest znacząco wyższy i w badanym okresie wyniósł ok. 9 proc. Szczegółowe dane prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Liczba podmiotów w branży sztuk scenicznych w latach 2010-2016 w Małopolsce według klas wielkości⁷

ROK	0-9	10-49	50-249	250-999	1000 I WIĘCEJ
2010	837	85	18	2	0
	88,85%	9,02%	1,91%	0,21%	-
2011	800	85	18	2	0
	88,40%	9,39%	1,99%	0,22%	-
2012	781	84	19	2	0
	88,15%	9,48%	2,14%	0,23%	-
2013	802	86	20	2	0
	88,13%	9,45%	2,20%	0,22%	-
2014	915	91	20	2	0
	89,01%	8,85%	1,95%	0,19%	-
2015	894	90	20	2	0
	88,87%	8,95%	1,99%	0,20%	-
2016	869	92	20	2	0
	88,40%	9,36%	2,03%	0,20%	-

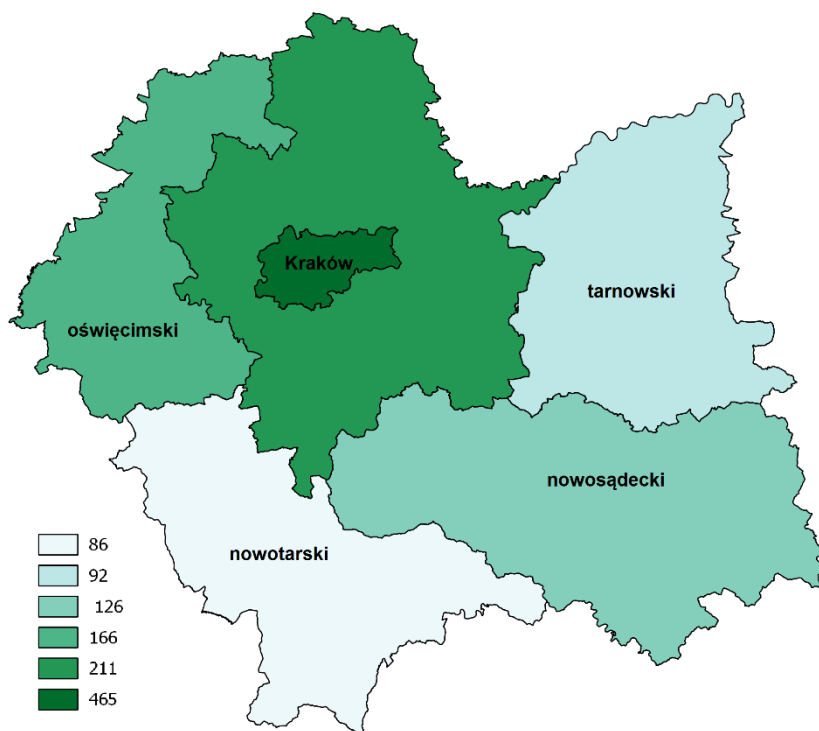
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniżej zaprezentowano ryciny przedstawiające ogólną liczbę podmiotów z branży sztuk scenicznych w Małopolsce 2016 roku w ujęciu terytorialnym.

Spojrzenie na podregiony stawia miasto Kraków na pierwszym miejscu pod względem liczby podmiotów z branży sztuk scenicznych. Z ponad dwukrotnie niższą liczebnością na drugim miejscu znajduje się podregion krakowski. Analizując dane na poziomie powiatów można zauważyć natomiast, że najwięcej podmiotów z branży znajduje się w Krakowie (465), a stosunkowo dużo w powiecie krakowskim i wadowickim. Najmniej natomiast w powiatach miechowskim, proszowickim i dąbrowskim, a więc w północnej części województwa.

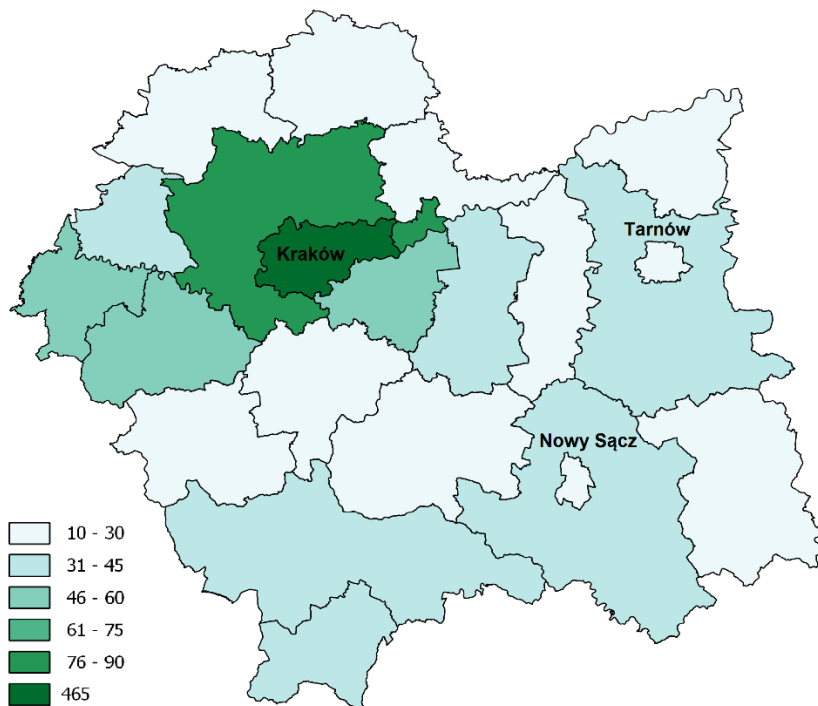
⁷ Z wyłączeniem podmiotów o nieznaczonej klasie wielkości.

Rycina 1. Liczba podmiotów w branży sztuk scenicznych w podregionach województwa małopolskiego w 2016 roku

Źródło: Opracowanie własne.

Rycina 2. Liczba podmiotów w branży sztuk scenicznych w powiatach województwa małopolskiego 2016 roku

Źródło: Opracowanie własne.

W ramach niniejszego badania analizowano terytorialną koncentrację podmiotów reprezentujących branżę w latach 2010-2016⁸. Analizy terytorialnej koncentracji podmiotów dokonano za pomocą współczynnika lokalizacji (LQ; inaczej iloraz lokalizacji lub wskaźnik specjalizacji regionalnej). Wskaźnik ten pozwala określić, które jednostki terytorialne cechują się względną nadreprezentacją (koncentracją) podmiotów przemysłów kreatywnych ($LQ > 1$) oraz, które cechują się względnym niedoborem tychże przemysłów ($LQ < 1$) w odniesieniu do obszaru referencyjnego, którym w niniejszych analizach była Polska. Koncentracja terytorialna została przedstawiona na poziomie powiatów, podregionów oraz w porównaniu z pozostałymi województwami Polski.

Poniższe tabele prezentują dane na temat wartości wskaźnika LQ w latach 2010-2016, z kolei ryciny przedstawiają dane dla 2016 roku. Zestawienia terytorialne opracowano dla powiatów i podregionów województwa małopolskiego oraz w odniesieniu do pozostałych regionów.

Wskaźnik koncentracji terytorialnej dla branży sztuki sceniczne osiąga w Małopolsce stosunkowo niskie wartości (ok. 1) i spada w okresie objętym badaniem. W 2016 roku odnotowano wartość 0,93. We wszystkich badanych latach województwo małopolskie na tle pozostałych województw osiągało jeden z najniższych wskaźników koncentracji terytorialnej w branży sztuk scenicznych.

Tabela 3. Wskaźnik koncentracji terytorialnej (LQ) podmiotów w branży sztuk scenicznych poszczególnych województwach w latach 2010-2016

WOJEWÓDZTWO	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
DOLNOŚLĄSKIE	0,92	0,94	0,96	0,94	0,96	0,91	0,89
KUJAWSKO-POMORSKIE	1,20	1,25	1,29	1,28	1,29	1,34	1,36
LUBELSKIE	1,36	1,37	1,36	1,40	1,42	1,42	1,40
LUBUSKIE	1,06	1,06	1,06	1,06	1,05	1,05	1,09
ŁÓDZKIE	1,11	1,10	1,12	1,14	1,12	1,09	1,11
MAŁOPOLSKIE	1,01	0,98	0,97	0,97	0,99	0,96	0,93
MAZOWIECKIE	0,70	0,71	0,72	0,75	0,77	0,78	0,79
OPOLSKIE	1,28	1,37	1,40	1,40	1,43	1,46	1,45
PODKARPACKIE	1,21	1,16	1,14	1,15	1,14	1,12	1,13
PODLASKIE	1,55	1,54	1,52	1,45	1,48	1,46	1,43
POMORSKIE	0,93	0,95	0,92	0,89	0,86	0,90	0,92
ŚLĄSKIE	1,24	1,24	1,20	1,18	1,16	1,17	1,17
ŚWIĘTOKRZYSKIE	1,13	1,11	1,15	1,11	1,09	1,17	1,18
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	1,49	1,48	1,54	1,53	1,54	1,50	1,49
WIELKOPOLSKIE	0,99	0,96	0,95	0,95	0,92	0,92	0,94
ZACHODNIOPOMORSKIE	1,06	1,04	1,05	1,06	1,07	1,07	1,06

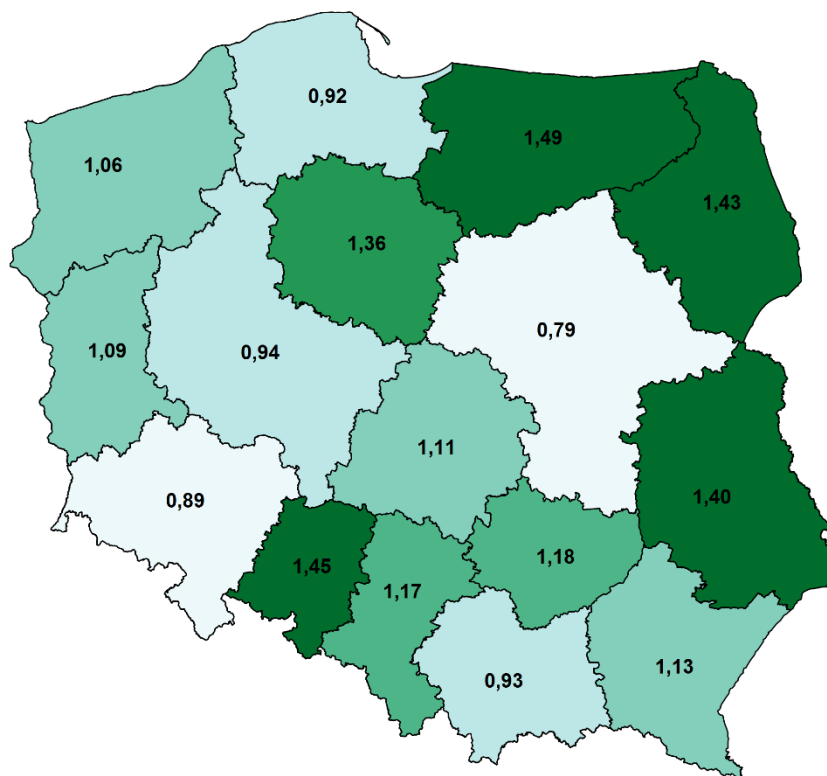
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

⁸ Terytorialna koncentracja podmiotów – analiza ilościowa służąca określeniu struktury i koncentracji podmiotów przemysłów kreatywnych w latach 2010-2016, w tym każdej branży objętej badaniem, uwzględnia aspekt lokalizacji i koncentracji podmiotów przemysłów kreatywnych w województwie małopolskim w podziale na powiaty i podregiony (NTS 4 i NTS 3). Analiza została przeprowadzona przy wykorzystaniu metodologii obliczania współczynnika lokalizacji/*location quotient* (LQ) oraz danych statystycznych. Wskaźnik ten jest miarą koncentracji działalności gospodarczej w danej branży na obszarze badanym w odniesieniu do obszaru referencyjnego (kraju). Współczynnik lokalizacji obliczony był według wzoru: $LQ_i = (x_i/x)/(X_i/X)$; gdzie:

- LQ_i to wskaźnik lokalizacji branży i w danym regionie (tu: w Małopolsce),
- x_i to wartość danego wskaźnika (liczba podmiotów) dla branży i (dla wszystkich kodów PKD przypisanych przemysłowi kreatywnemu w danym regionie; tu: w Małopolsce),
- x to całkowita wartość danego wskaźnika we wszystkich branżach w danym regionie (tu: w Małopolsce),
- X_i to wartość danego wskaźnika dla branży i w obszarze referencyjnym (tu: w gospodarce narodowej),
- X to całkowita wartość danego wskaźnika we wszystkich branżach w obszarze referencyjnym (tu: w gospodarce narodowej).

W celu oszacowania wskaźnika lokalizacji zgromadzone zostały dane na temat liczby podmiotów we wszystkich branżach – dla kraju (jako obszaru referencyjnego) oraz Małopolski (NTS 3 i NTS 4) dla kodów PKD zaklasyfikowanych do poszczególnych branż kreatywnych.

Rycina 3. Wskaźnik koncentracji terytorialnej (LQ) podmiotów w branży sztuk w województwach w latach 2010-2016

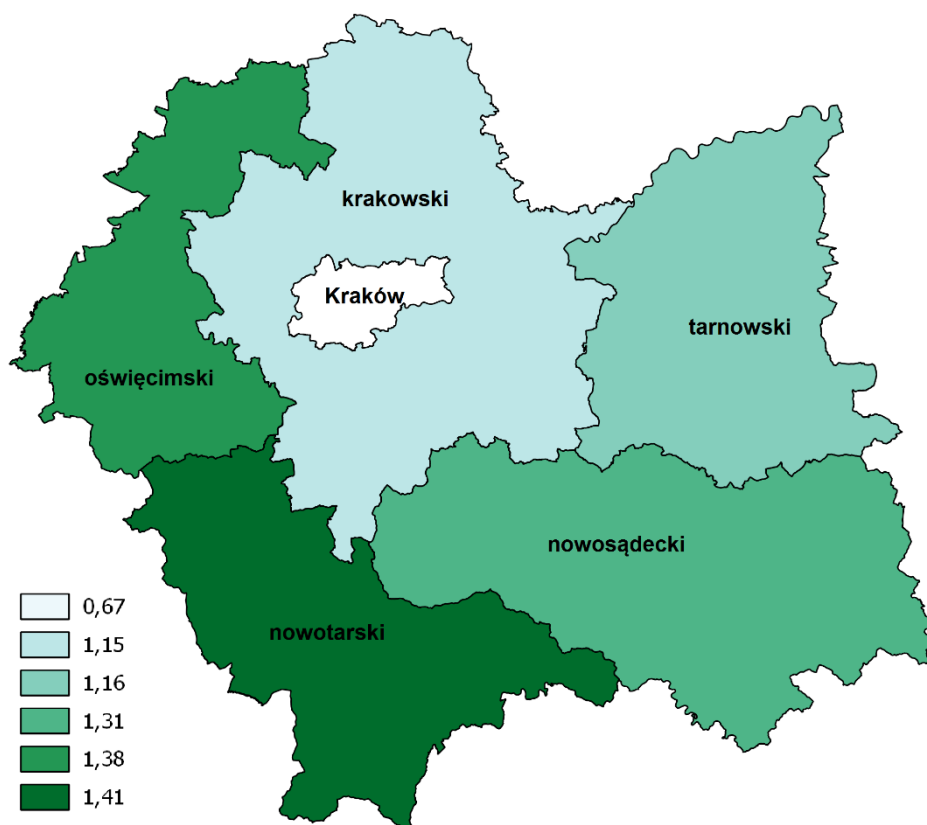
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zmiany na przestrzeni lat można obserwować na poziomie podregionów. W pierwszych latach objętych badaniem wartość wskaźnika koncentracji terytorialnej jest zbliżona dla wszystkich podregionów poza miastem Krakowem. Podregion ten we wszystkich latach odnotował najniższą wartość wskaźnika, a więc charakteryzował się najniższą koncentracją podmiotów z omawianej branży na tle pozostałych podmiotów branży kreatywnej. W ostatnim roku objętym badaniem (2016) największą koncentrację podmiotów z obszaru sztuk scenicznych odnotowano w podregionach nowotarskim (1,41) oraz oświęcimskim (1,38). Szczegółowe dane prezentują poniższe ryciny.

Tabela 4. Wskaźnik koncentracji terytorialnej (LQ) podmiotów w branży sztuk scenicznych w podregionach województwa małopolskiego w latach 2010-2016

PODREGION	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
KRAKOWSKI	1,19	1,17	1,15	1,11	1,17	1,16	1,15
M. KRAKÓW	0,84	0,80	0,75	0,75	0,74	0,72	0,67
NOWOSĄDECKI	1,26	1,25	1,30	1,25	1,24	1,28	1,31
NOWOTARSKI	1,12	1,22	1,22	1,26	1,36	1,36	1,41
OŚWIĘCIMSKI	1,20	1,23	1,29	1,34	1,45	1,43	1,38
TARNOWSKI	1,24	1,21	1,25	1,28	1,34	1,20	1,16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Rycina 4. Wskaźnik koncentracji terytorialnej (LQ) podmiotów z branży sztuk scenicznych w podregionach w 2016 roku⁹

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W powiatach województwa małopolskiego istnieje dość duża koncentracja terytorialna podmiotów w ramach branży sztuk scenicznych. Wyjątek stanowią powiat olkuski oraz powiat m. Nowego Sącza, gdzie wskaźnik lokalizacji w początkowym okresie badania osiągał najniższą wartość, odbiegającą od wyniku dla pozostałych powiatów, ale wykazywał jednocześnie tendencję wzrostową w kolejnych latach. Odwrotną tendencję można zauważyć w mieście Kraków, gdzie koncentracja podmiotów z branży sztuk scenicznych na tle pozostałych przemysłów kreatywnych malała. Wyraźny spadek odnotowano również w powiecie proszowickim, który z pozycji lidera (wynik 1,95-2,27 w latach 2010-2013) spadł do wyniku przeciętnego (1,47-1,66) w latach 2014-2016. W ostatnim roku objętym badaniem (2016) najwyższy wskaźnik koncentracji podmiotów branży sztuk scenicznych odnotowano w powiecie dąbrowskim (2,08).

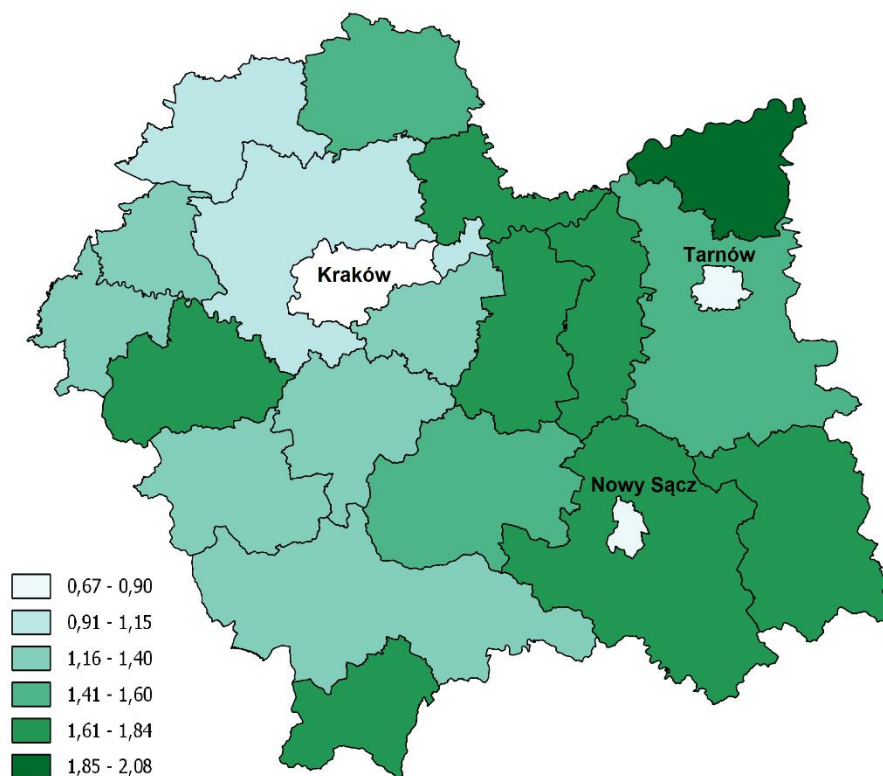
⁹ Wskaźnik dla podregionów został przedstawiony w podziale na granice powiatów, gdzie ten sam wskaźnik dla jednego podregionu został przedstawiony w granicach każdego powiatu.

Tabela 5. Wskaźnik koncentracji terytorialnej (LQ) podmiotów w branży sztuk scenicznych w powiatach województwa małopolskiego w latach 2010-2016¹⁰

POWIAT	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
BOCHEŃSKI	1,36	1,53	1,68	1,65	1,92	1,85	1,75
BRZEŃSKI	1,46	1,61	1,93	1,77	1,86	1,63	1,61
CHRZANOWSKI	1,16	1,28	1,32	1,35	1,36	1,25	1,27
DĄBROWSKI	1,81	1,82	1,68	1,64	1,70	2,10	2,08
GORLICKI	1,95	1,82	1,73	1,45	1,35	1,48	1,62
KRAKOWSKI	0,96	0,88	0,87	0,83	0,89	0,93	0,91
LIMANOWSKI	1,31	1,22	1,29	1,39	1,38	1,59	1,40
M. KRAKOWA	0,84	0,80	0,75	0,75	0,74	0,72	0,67
M. NOWEGO SĄCZA	0,59	0,62	0,62	0,61	0,69	0,79	0,85
M. TARNOWA	1,06	0,94	0,92	0,97	1,08	0,88	0,75
MIECHOWSKI	0,95	1,09	1,05	1,18	1,18	1,64	1,49
MYŚLENICKI	1,46	1,25	1,28	1,28	1,23	1,26	1,18
NOWOSĄDECKI	1,88	1,99	2,08	1,98	1,86	1,62	1,66
NOWOTARSKI	1,02	1,12	1,23	1,18	1,30	1,32	1,29
OLKUSKI	0,59	0,64	0,82	0,91	1,05	1,01	0,99
OŚWIĘCIMSKI	1,32	1,38	1,40	1,51	1,60	1,53	1,40
PROSZOWICKI	1,95	2,07	2,27	2,10	1,66	1,47	1,62
SUSKI	1,19	1,26	1,18	1,24	1,37	1,26	1,30
TARNOWSKI	1,38	1,40	1,47	1,55	1,47	1,33	1,43
TATRZAŃSKI	1,21	1,31	1,21	1,38	1,45	1,49	1,67
WADOWICKI	1,60	1,48	1,50	1,44	1,63	1,75	1,75
WIELICKI	1,33	1,36	1,20	1,14	1,23	1,07	1,21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

¹⁰ Koncentracja terytorialna podmiotów w ramach branży w danej jednostce terytorialnej, określana za pomocą wskaźnika LQ, występuje w przypadku, gdy $LQ > 1$. Wartość wskaźnika $LQ < 1$ oznacza zaś, że nie występuje koncentracja terytorialna podmiotów w ramach branży w danej jednostce terytorialnej.

Rycina 5. Wskaźnik koncentracji terytorialnej (LQ) podmiotów w branży sztuk scenicznych w powiatach w 2016 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

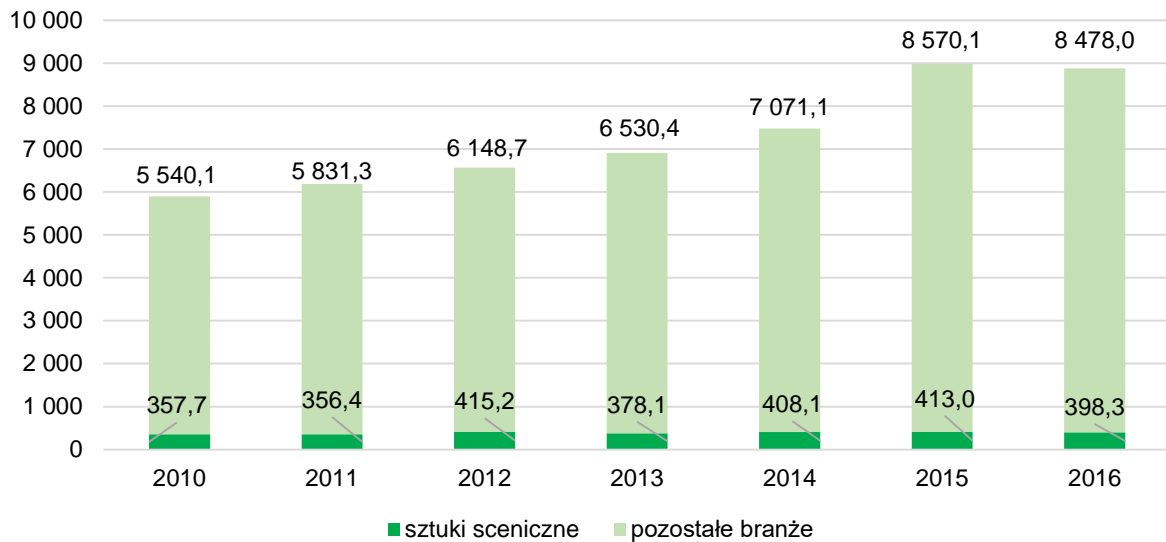
5.2. Udział branży sztuk scenicznych w małopolskim PKB

Punktem wyjścia do wyliczenia wartości dodanej w branży sztuk scenicznych był oszacowany wcześniej poziom zatrudnienia w tej branży na podstawie liczby aktywnych podmiotów gospodarczych z siedzibą firmy na terenie województwa małopolskiego w podziale na sekcje PKD oraz wielkości zatrudnienia w tych podmiotach (w oparciu o dane Urzędu Statystycznego w Krakowie oraz zebrane w badaniu ankietowym). Wartość dodaną obliczono dzięki pomnożeniu poziomu zatrudnienia i wydajności pracy na jednego zatrudnionego. Wydajność pracy zdefiniowana została jako wartość dodana przypadająca na jednego pracującego i została oszacowana przez podzielenie wartości dodanej dla całej sekcji (ze względu na brak dostępnych danych na niższym poziomie agregacji). Oszacowana wartość dodana branży sztuk scenicznych stanowi ok. 0,3 proc. całego PKB w regionie.

Tabela 6. Wartość dodana oraz szacunkowy wkład branży sztuk scenicznych do PKB Małopolski

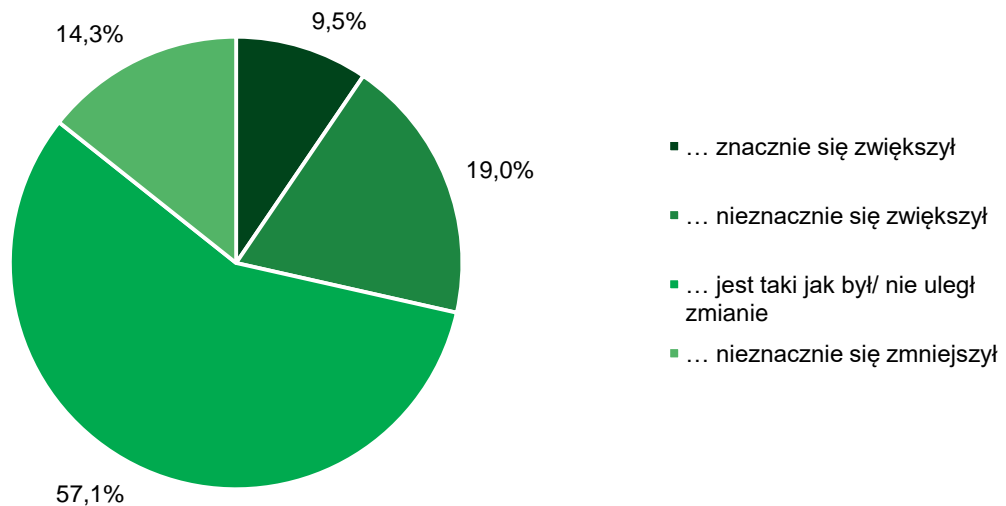
Rok	Wartość dodana	Szacunkowy wkład do PKB Małopolski
	mln zł	%
2010	357,7	0,3
2011	356,4	0,3
2012	415,2	0,3
2013	378,1	0,3
2014	408,1	0,3
2015	413,0	0,3
2016	398,3	0,3

Źródło: Obliczenia własne.

Wykres 7. Sztuki sceniczne na tle pozostałych branż kreatywnych w Małopolsce – wartość dodana brutto w mln zł

Źródło: Obliczenia własne.

Mniej niż 30 proc. badanych podmiotów z branży sztuk scenicznych zadeklarowało zwiększenie przychodu netto w obszarze prowadzonej działalności kreatywnej w 2017 roku w stosunku do roku 2016, przy czym 9,5 proc. zanotowało znaczne zwiększenie, a 19,0 proc. nieznaczne. Ponad połowa badanych (57,1 proc.) wskazała, że przychód netto nie uległ zmianie, a 14,3 proc. wskazało na jego zmniejszenie.

Wykres 8. Odsetek odpowiedzi na pytanie odnośnie wysokości przychodu netto w branży sztuk scenicznych w 2017 roku w stosunku do roku 2016 (n = 21)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników CAWI/CATI (wielkość próby dla całej branży kreatywnej n = 589).

5.3. Rynek pracy branży sztuk scenicznych w Małopolsce

Analizy w zakresie wielkości zatrudnienia, ze względu na brak danych GUS na odpowiednim poziomie szczegółowości, oszacowano na podstawie klas wielkości podmiotów przypisanych w bazie REGON oraz deklarowanej wielkości zatrudnienia w przeprowadzonym badaniu ankietowym. Tym samym wszelkie analizy dotyczące rynku pracy opierają się o oszacowany poziom zatrudnienia podmiotów z danej branży.

W branży sztuk scenicznych wielkość zatrudnienia charakteryzuje się większą zmiennością niż prezentowana we wcześniejszym rozdziale liczba podmiotów. Pomimo stałego wzrostu liczby podmiotów w latach 2010-2014 liczba zatrudnionych spadła w 2011 oraz w 2012 w stosunku do 2010 roku. W roku 2013 i 2014 odnotowano z kolei największy wzrost liczby zatrudnionych, a w dwóch kolejnych latach nieznaczny spadek. Dane dla poszczególnych lat zaprezentowano w poniższej tabeli.

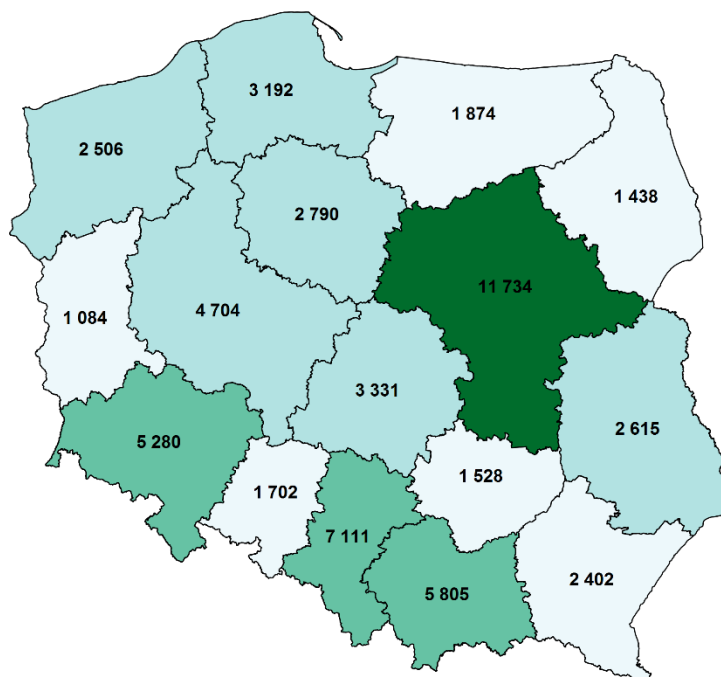
Tabela 7. Liczba zatrudnionych w branży sztuk scenicznych w Małopolsce latach 2010-2016

BRANŻA	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
SZTUKI SCENICZNE	5 437	5 358	5 373	5 537	5 882	5 816	5 805
ZMIANA LICZBY ZATRUDNIONYCH ROK DO ROKU	-	-1,4%	0,3%	3,0%	6,2%	-1,1%	-0,2%
ZMIANA LICZBY ZATRUDNIONYCH W STOSUNKU DO 2010 R. (2010 R. = 100%)	100,0%	98,6%	98,8%	101,8%	108,2%	107,0%	106,8%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS i badania CATI.

W porównaniu do pozostałych regionów w Małopolsce zatrudnionych jest stosunkowo dużo osób w branży sztuk scenicznych. Większe zatrudnienie odnotowano tylko w województwach mazowieckim i śląskim.

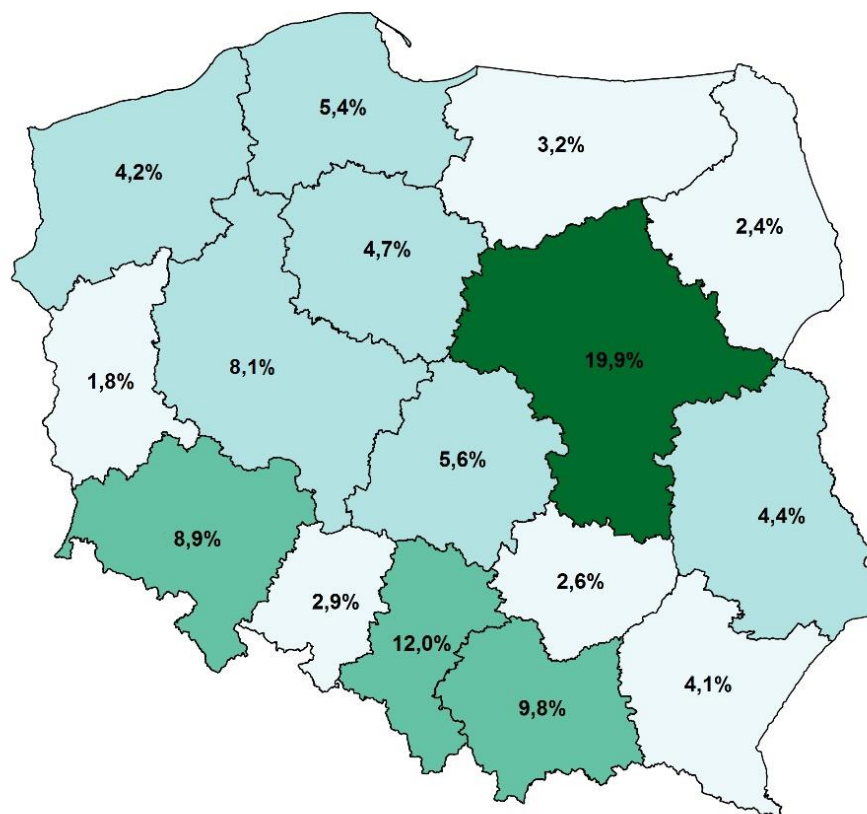
Rycina 6. Liczba zatrudnionych w branży sztuk scenicznych w Małopolsce na tle pozostałych regionów w 2016 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS i badania CATI.

Poniższa rycina prezentuje udział zatrudnionych w branży sztuk scenicznych w poszczególnych województwach w ogólnej liczbie zatrudnionych w tej branży w Polsce. Niemal 20 proc. stanowią w tym obszarze zatrudnieni w województwie mazowieckim. W Małopolsce zatrudnionych jest 9,8 proc. ogółu zatrudnionych w tej branży w kraju.

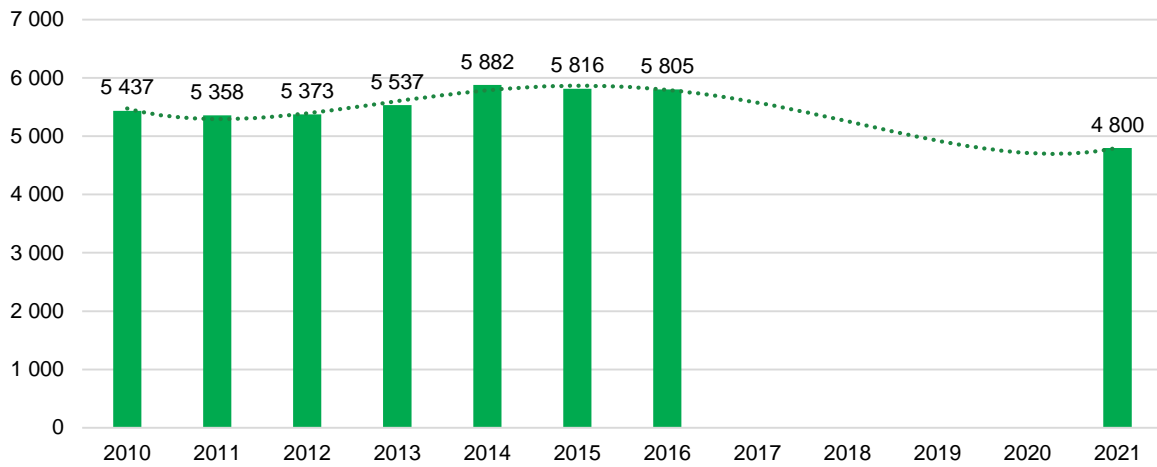
Rycina 7. Odsetek zatrudnionych w branży sztuk scenicznych w poszczególnych województwach w 2016 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS i badania CATI.

Poniższy wykres prezentuje z kolei zmiany liczby zatrudnienia na przestrzeni lat 2010-2016 wraz z prognozą na kolejnych pięć lat. Linia trendu jest najbardziej wiarygodna wówczas, gdy jej wartość R kwadrat jest równa lub zbliżona do 1. Prezentowana linia trendu ma wartość $R^2 = 0,93$, a więc stanowi dosyć trafne odwzorowanie panującej tendencji i wysokie prawdopodobieństwo zrealizowania prognoz. Prognoza przewiduje dalszy łagodny spadek liczby zatrudnionych, a następnie unormowanie sytuacji, a nawet tendencję wzrostową. Z prognoz wynika także, że w 2021 roku zatrudnienie w branży może osiągnąć wartość zbliżoną do 4,8 tysiąca osób.

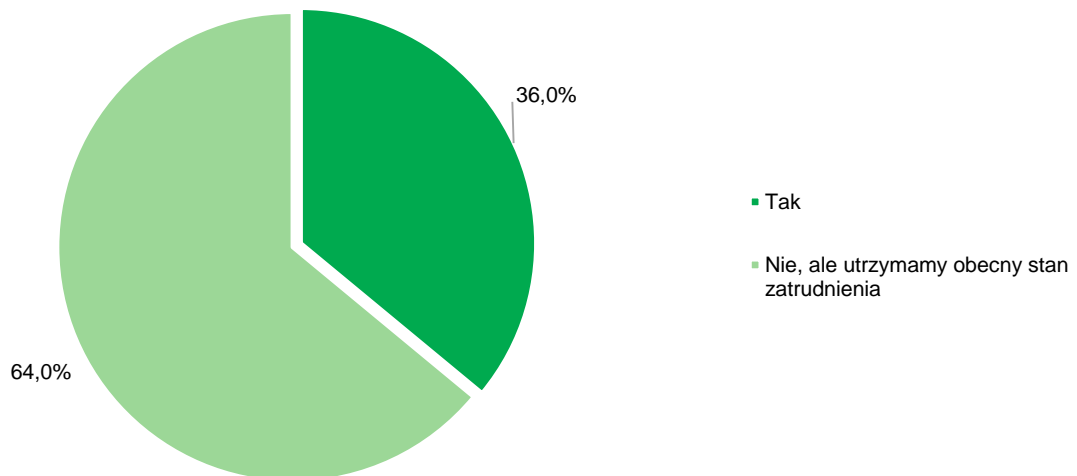
Wykres 9. Liczba zatrudnionych w branży sztuk scenicznych w Małopolsce w latach 2010-2016 wraz z linią trendu na kolejnych pięć lat

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS i badania CATI.

Podmioty z branży sztuk scenicznych uczestniczące w badaniu CATI deklarowały utrzymanie dotychczasowego zatrudnienia (64 proc.) lub jego zwiększenie (36 proc.).

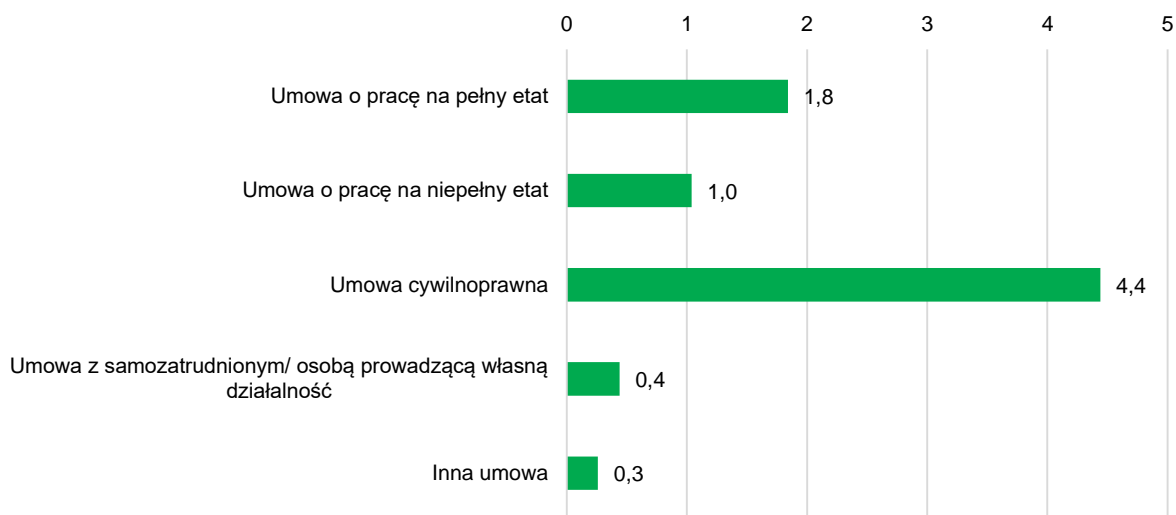
Wykres 10. Odsetek odpowiedzi na pytanie: „Czy w 2019 roku planowane jest powiększenie zespołu, tj. zatrudnienie dodatkowych pracowników (niezależnie od formy zatrudnienia)?” (n = 25)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CAWI/CATI (wielkość próby dla całej branży kreatywnej n=589).

Wśród podmiotów z branży sztuk scenicznych, uczestniczących w badaniu CAWI/CATI przeważa zatrudnienie na podstawie umowy cywilno-prawnej (np. umowa zlecenie, umowa o dzieło).

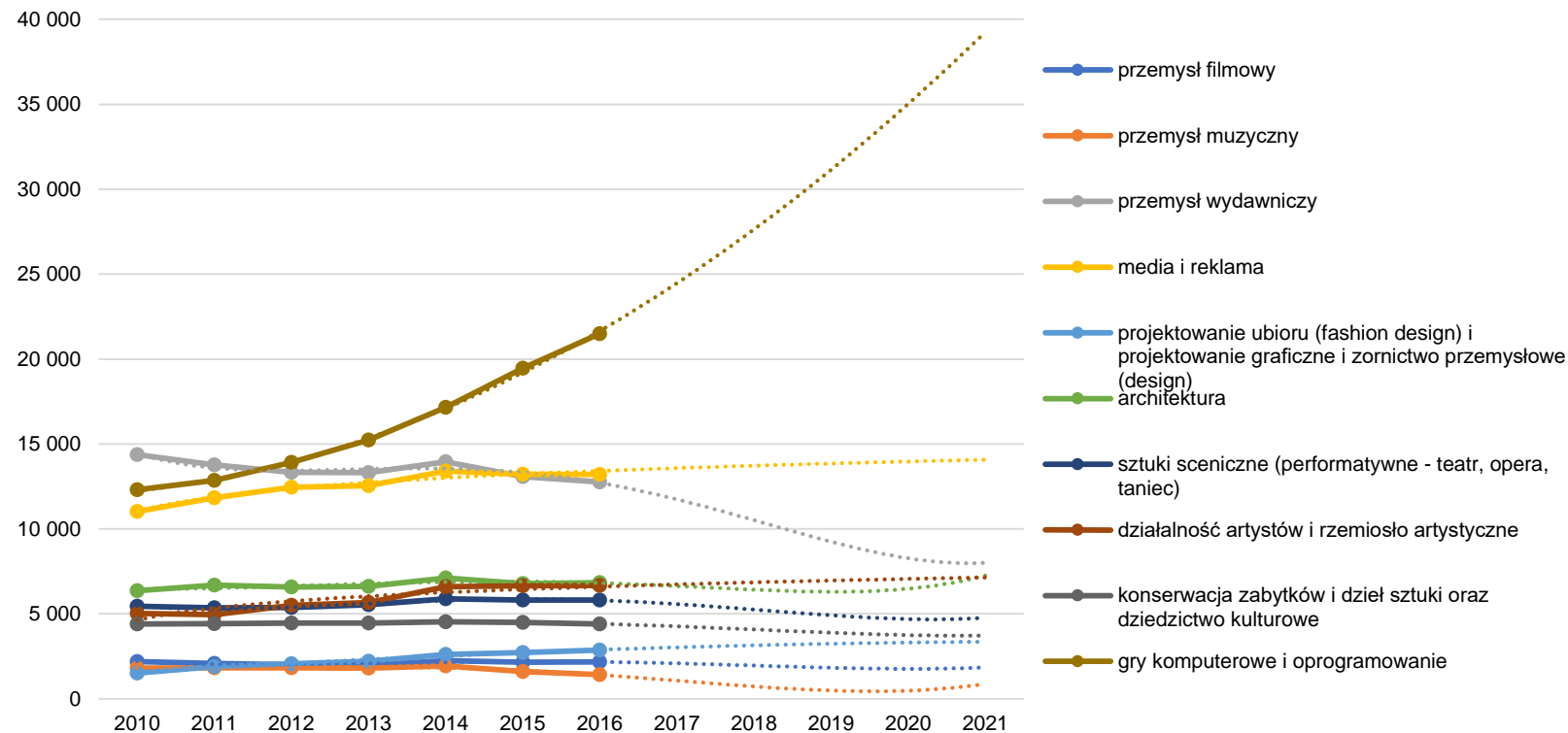
Wykres 11. Średnia liczba pracowników branży sztuk scenicznych w Małopolsce zatrudnionych w poszczególnych formach (n=25)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania CAWI/CATI (wielkość próby dla całej branży kreatywnej n=589).

Na poniższym wykresie zaprezentowano dane dotyczące oszacowanej wielkości zatrudnienia wraz z prognozą na kolejnych pięć lat dla wszystkich branż kreatywnych. Analiza liczby podmiotów plasowała sztuki sceniczne na pozycji 4. od końca podczas gdy wielkość zatrudnienia wskazuje na miejsce wyższe – 5. od końca. Chłonność rynku pracy w branży sztuk scenicznych prawdopodobnie będzie w najbliższych latach delikatnie spadać. Na tle pozostałych branż plasuje się ona na miejscach środkowych, znacząco odbiegając od czołówki (gry i oprogramowanie, media i reklama, przemysł wydawniczy).

Wykres 10. Liczba zatrudnionych w branży sztuk scenicznych w Małopolsce i linia trendu na tle pozostałych branż

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS i badania CATI.

Na tle osób aktywnych zawodowo w województwie małopolskim zatrudnieni w branży sztuk scenicznych stanowią około 0,4 proc. W 2015 roku, kiedy nastąpił znaczny spadek liczby osób aktywnych zawodowo, odnotowano tylko nieznaczny spadek zatrudnionych w ramach branży sztuk scenicznych. Sprawilo to, że w tym roku wskaźnik prezentujący udział ludności zajmującej się działalnością w obszarze sztuk scenicznych w ogólnej liczbie osób aktywnych zawodowo osiągnął najwyższą wartość w badanym okresie. Zatrudnieni w branży z zakresu sztuk scenicznych w 2016 roku stanowili 7,5 proc. ogółu zatrudnionych w branży kreatywnej w Małopolsce. Od 2010 roku odnotowano spadek o niemal 1 p.p.

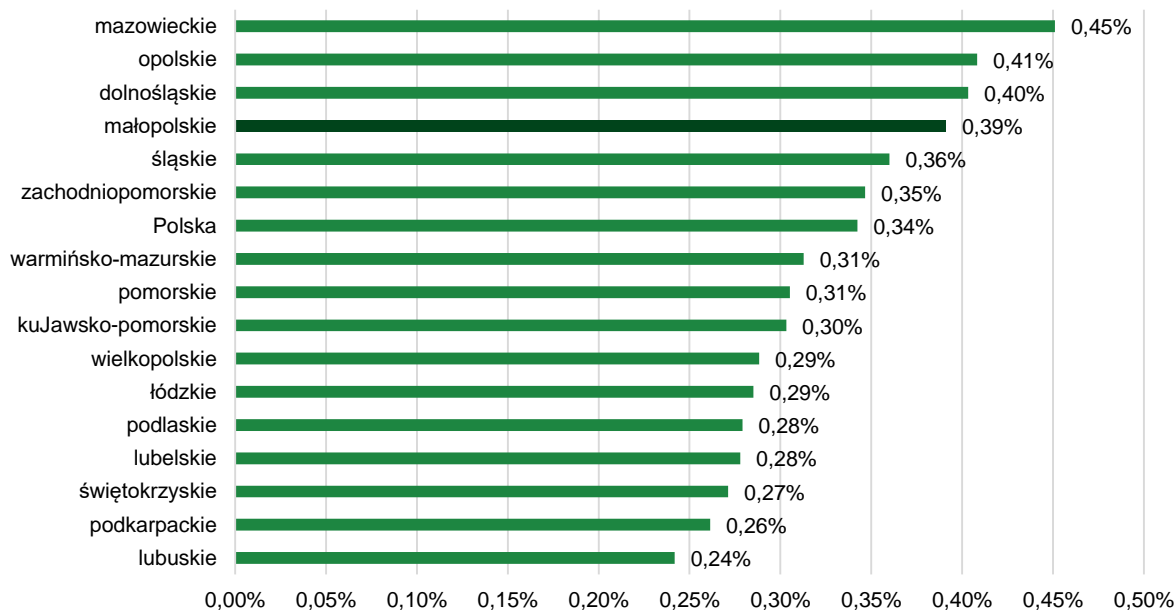
Tabela 8. Udział ludności zajmującej się w Małopolsce kreatywną działalnością zawodowo w ogólnej liczbie osób aktywnych zawodowo

LP	BRANŻA	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1	AKTYWNI ZAWODOWO OGÓŁEM MAŁOPOLSKA	1 386 000	1 422 000	1 448 000	1 475 000	1 450 000	1 368 000	1 484 000
2	LICZBA ZATRUDNIONYCH W BRANŻY KREATYWNEJ ŁĄCZNIE	64 417	65 674	67 475	69 353	75 419	75 965	77 642
3	LICZBA ZATRUDNIONYCH W BRANŻY SZTUK SCENICZNYCH	5 437	5 358	5 373	5 537	5 882	5 816	5 805
4	WSKAŹNIK 1 $WSK_1 = (LP3 / LP1) * 100\%$	0,39%	0,38%	0,37%	0,38%	0,41%	0,43%	0,39%
5	WSKAŹNIK 2 $WSK_2 = (LP3 / LP2) * 100\%$	8,4%	8,2%	8,0%	8,0%	7,8%	7,7%	7,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS i badania CATI.

Przy porównywaniu omawianego wskaźnika w 2016 roku w poszczególnych województwach wskazać należy na wysoką pozycję województwa małopolskiego. Osiąga on wartość wyższą niż średnią wartość dla Polski. Jedynie trzy województwa, z czego dwa nieznacznie, posiadają większy udział osób zajmujących się zawodowo sztuką sceniczną w ogóle osób aktywnych zawodowo.

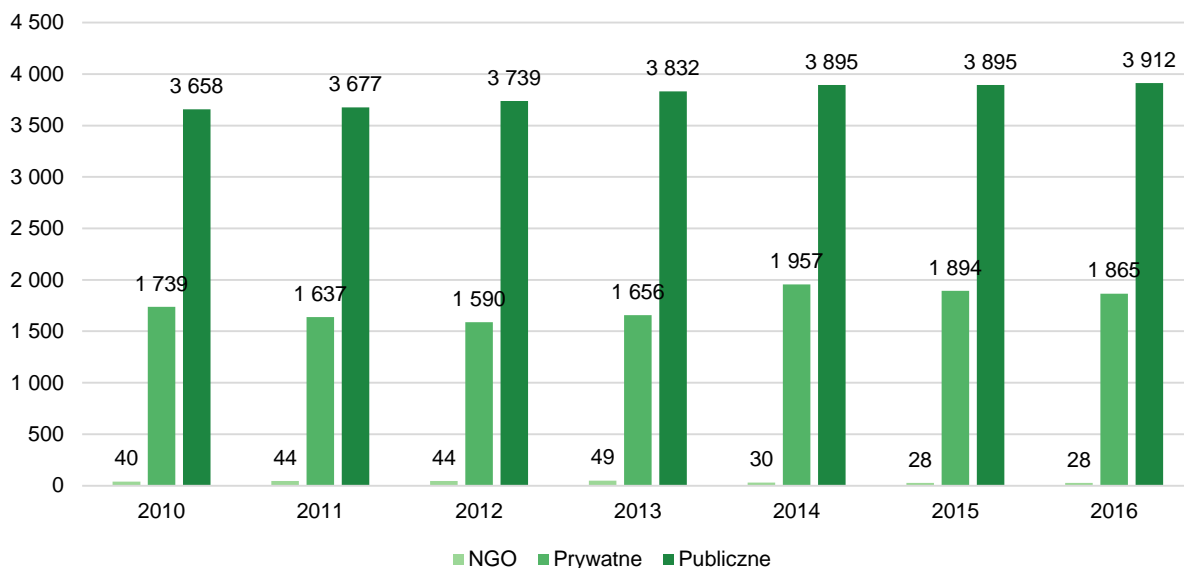
Wykres 11. Udział ludności zajmującej się kreatywną działalnością zawodowo w branży sztuk scenicznych w ogólnej liczbie osób aktywnych zawodowo w roku 2016 na tle pozostałych województw i Polski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS i badania CATI.

Osoby zatrudnione w branży sztuk scenicznych to przede wszystkim zatrudnieni w podmiotach sektora publicznego – ponad dwukrotnie więcej niż w podmiotach sektora prywatnego. Liczba zatrudnionych w podmiotach publicznych stale rosła w badanym okresie, podczas gdy liczba zatrudnionych w podmiotach sektora pozarządowego od 2014 roku spadała. Największą zmiennością charakteryzuje się liczba zatrudnionych w ramach podmiotów prywatnych.

Wykres 12. Liczba zatrudnionych w branży sztuk scenicznych w Małopolsce w podziale na poszczególne sektory własności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS i badania CATI.

Poniższa tabela prezentuje dane dotyczące odsetka osób zatrudnionych w branży sztuk scenicznych w danym podregionie w stosunku do ogólnej liczby pracujących w danym podregionie. Dane te przedstawiono następnie na rycinie. Analogiczne dane prezentuje kolejna rycina w odniesieniu do powiatów.

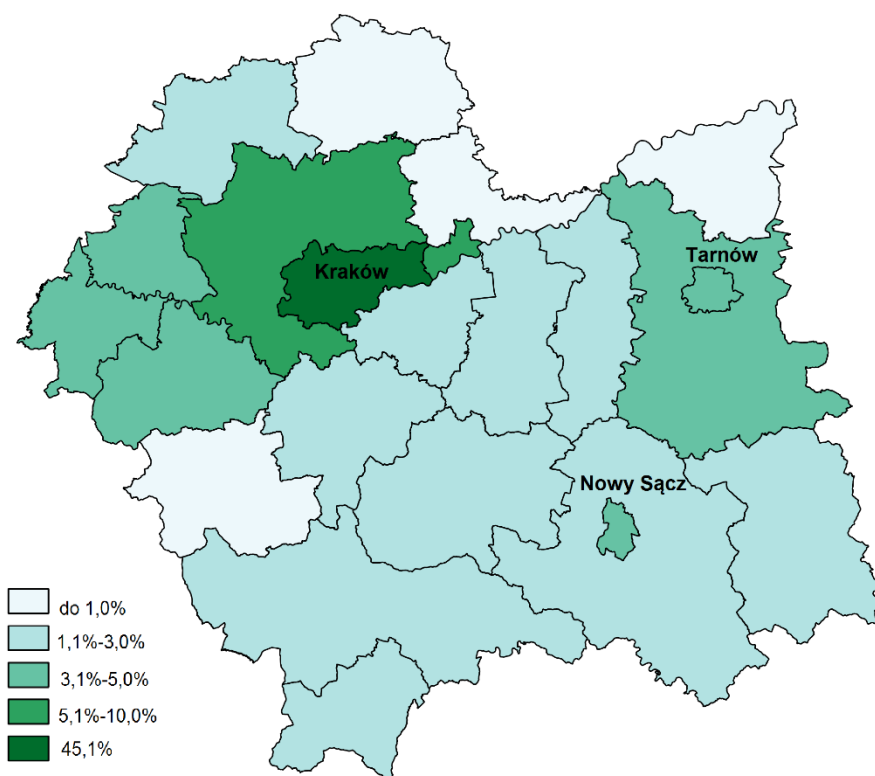
Wskaźnik koncentracji zatrudnionych jest w poszczególnych podregionach bardzo zbliżony – osiąga wartości z przedziału 0,6-0,8 proc. Najwyższy poziom osiąga w podregionie oświęcimskim i miasta Krakowa. W odniesieniu do powiatów różnice są większe, odsetek przyjmuje wartości od 0,4 proc. dla powiatu suskiego do 1,1 proc. dla powiatów chrzanowskiego i tatrzańskiego. To tam więc osoby zajmujące się działalnością w ramach sztuk scenicznych stanowią największy odsetek wszystkich pracujących w powiecie.

Tabela 9. Udział zatrudnionych w branży sztuk scenicznych w ogóle zatrudnionych w podregionach Małopolski w 2016 roku

PODREGION	WSKAŹNIK KONCENTRACJI ZATRUDNIONYCH
KRAKOWSKI	0,6%
TARNOWSKI	0,7%
OŚWIĘCIMSKI	0,8%
NOWOSĄDECKI	0,7%
M. KRAKÓW	0,8%
NOWOTARSKI	0,6%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS i badania CATI.

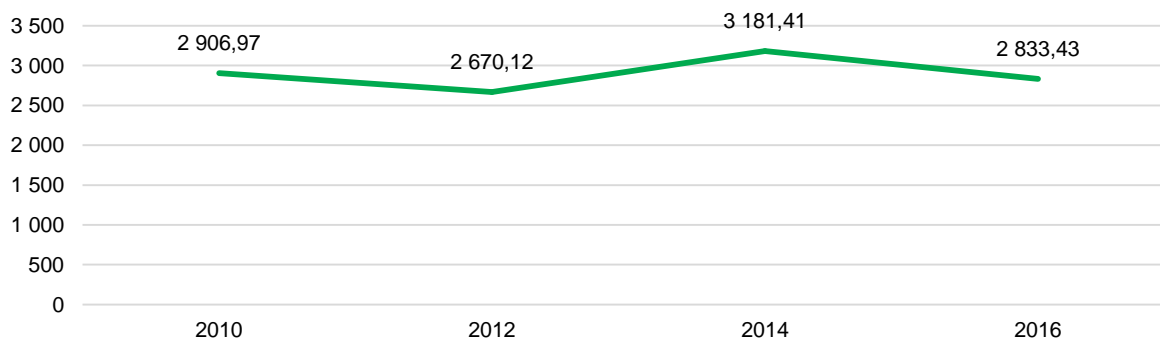
Rycina 3. Udział zatrudnionych w branży sztuk scenicznych w ogóle zatrudnionych w powiatach Małopolski w 2016 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS i badania CATI.

Charakterystykę zasobów kadrowych oraz wynagrodzeń w branży opracowano na podstawie danych GUS. Dane w formularzu Z-12 zbierane są co dwa lata metodą reprezentacyjną w jednostkach o liczbie pracujących 9 i więcej osób na poziomie województw oraz 3-cyfrowych grup działalności wg PKD 2007. **Stąd też dane z Z-12 dla badania stanowią jedynie poglądowy, częściowy materiał.** Na potrzeby niniejszego badania dane dla branży sztuk scenicznych przedstawiono uwzględniając informacje w zakresie trzycyfrowej grupy PKD: 90.0. Na poniższym wykresie przedstawiono średnie zarobki osób pracujących w branży sztuk scenicznych na podstawie danych z formularza Z-12.

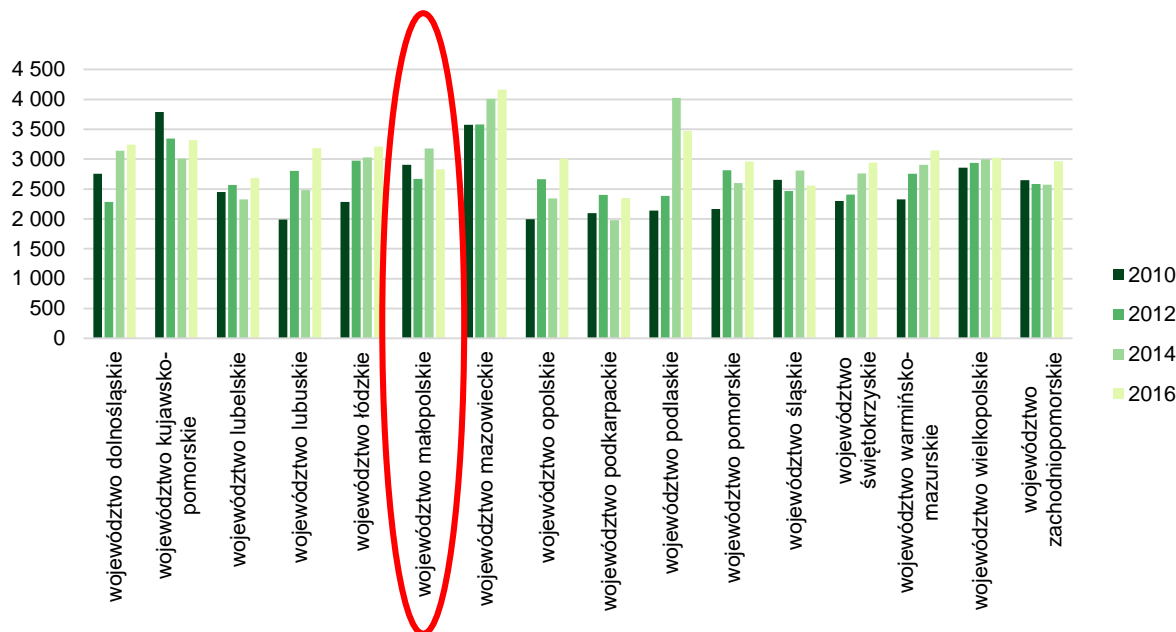
Wykres 15. Średnie zarobki brutto w branży sztuk scenicznych w Małopolsce

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z formularza Z-12.

Poniżej zaprezentowano dane na tle pozostałych województw. Znacząco wyższe zarobki w branży występują w województwie mazowieckim oraz w ostatnich dwóch pomiarach w województwie podlaskim. Najniższe średnie zarobki w branży sztuk scenicznych odnotowano w województwie podkarpackim.

Wykres 13. Średnie zarobki brutto w branży sztuk scenicznych – Małopolska na tle innych województw

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z formularza Z-12.

Spśród wskazywanych zawodów w formularzu Z-12 w branży sztuk scenicznych zaprezentowano poniżej wybrane zawody, specyficzne dla branży, wraz ze średnimi zarobkami w poszczególnych latach i liczbą osób w badaniu o danym zawodzie.

Tabela 10. Wybrane, branżowe zawody występujące w danych z formularza Z-12, średnie zarobki w danym roku, liczba osób z tym zawodem

ZAWODY	2010		2012		2014		2016	
	ŚREDNIE ZAROBKI [zł]	LICZBA OSÓB	ŚREDNIE ZAROBKI [zł]	LICZBA OSÓB	ŚREDNIE ZAROBKI [zł]	LICZBA OSÓB	ŚREDNIE ZAROBKI [zł]	LICZBA OSÓB
AKTOR	4 000,69	56			5 878,81	24		
ANIMATOR CZASU WOLNEGO MŁODZIEŻY (PRACOWNIK MŁODZIEŻOWY)							3 087,86	23
ANIMATOR KULTURY^s	2 080,90	42	2 192,98	49	2 178,62	22	1 802,78	41
BILETER							2 262,51	2
CHARAKTERYZATOR	4 265,50	3			3 082,72	2		
DYREKTOR TEATRU	5 229,22	4						
DYRYGENT	937,00	1					2 585,00	1
GARDEROBIANA	2 264,40	8			2 484,97	3		
INSPICJENT	3 239,31	4			4 224,55	3		
INSTRUKTOR AMATORSKIEGO RUCHU ARTYSTYCZNEGO	2 210,69	16	578,78	6	1 970,00	1	1 920,15	14
INSTRUKTOR TAŃCA	838,20	1						
INSTRUMENTALISTA	3 433,32	26	2 617,90	10			4 022,03	30
KASJER BILETOWY	1 632,95	5	1 739,21	3	2 441,68	4	2 481,90	4

ZAWODY	2010		2012		2014		2016	
	ŚREDNIE ZAROBKI [zł]	LICZBA OSÓB	ŚREDNIE ZAROBKI [zł]	LICZBA OSÓB	ŚREDNIE ZAROBKI [zł]	LICZBA OSÓB	ŚREDNIE ZAROBKI [zł]	LICZBA OSÓB
KIEROWNIK DOMU KULTURY	4 200,35	10	4 812,83	13	6 146,09	6	5 656,70	5
KOREKTOR I STROICIEL INSTRUMENTÓW MUZYCZNYCH	2 964,80	1					1 635,20	1
MONTAŻYSTA DEKORACJI	3 382,88	11			2 835,45	5		
MUZYK ^s	2 842,29	6					2 929,84	19
ORGANIZATOR WIDOWNI	2 393,38	6			2 662,94	5	2 758,35	1
REALIZATOR DŹWIĘKU	2 931,27	5			2 012,39	1		
REALIZATOR ŚWIATŁA	2 963,13	9			4 342,97	2		
REKWIZYTOR	3 536,94	4			4 059,64	2		
REŻYSER DŹWIĘKU	5 160,00	1						
SUFLER	3 200,00	1						
TECHNIK AKUSTYK	1 400,00	2	2829,50	2			3 650,20	1
WOKALISTA	2 720,01	14	2379,21	7			2 816,18	20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z formularza Z-12.

5.4. Przyszłe kadry branży sztuk scenicznych

Do kierunków kształcenia istotnych z punktu widzenia przygotowania przyszłych kadr dla branży sztuk scenicznych można m.in. zaliczyć następujące realizowane w szkołach i uczelniach w województwie małopolskim i zaprezentowane w Tabeli 11.

Tabela 11. Kierunki kształcenia w obszarze branży sztuk scenicznych w Małopolsce

Sztuki sceniczne			
LP	Uczelnia/ Placówka edukacyjna	Wydział/Instytut	Kierunek
1	Akademia Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie	Aktorski	Aktorstwo
		Aktorski	Aktorstwo teatru muzycznego
		Reżyserii	Reżyseria
		Wydział Wiedzy o Teatrze	Wiedza o teatrze
2	Krakowskie Szkoły Artystyczne/1. Szkoła Aktorska/2. Szkoła Choreografii	Nie dotyczy	Aktorstwo
		Nie dotyczy	Choreografia
3	AMA Film Academy	Nie dotyczy	Reżyseria filmowa Aktorski Scenariopisarstwo
4	Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie	Malarstwo	Scenografia
5	Akademia Muzyczna w Krakowie	Wokalno-Aktorski	Wokalistyka

Źródło: Opracowanie własne.

Spśród wskazanych kierunków w badaniu wzięło udział 34 studentów następujących kierunków kształcenia realizowanych na uczelniach w województwie (tabela poniżej).

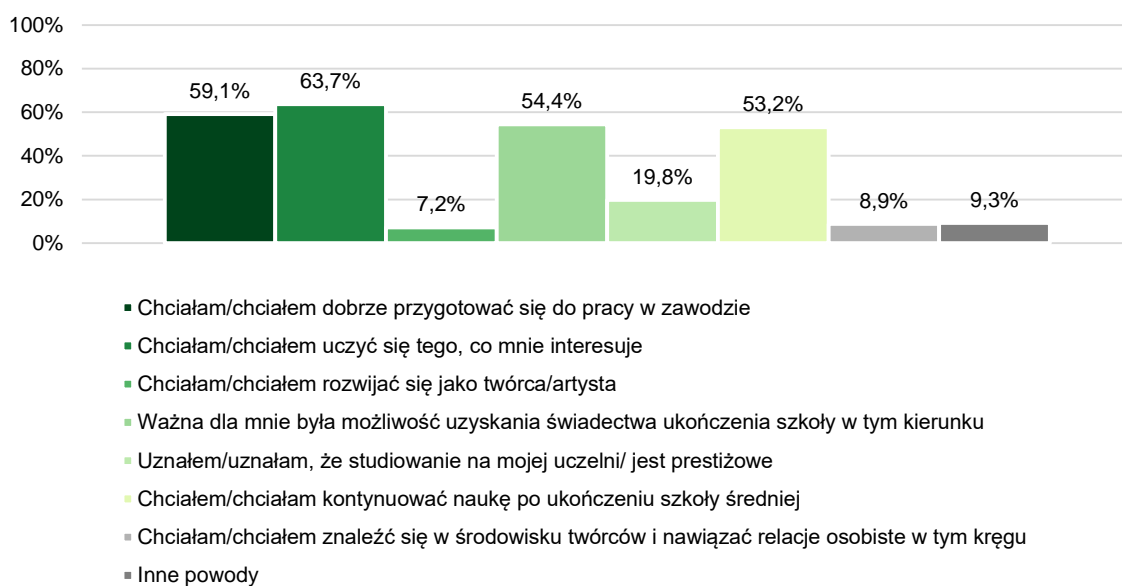
Tabela 12. Kierunki kształcenia objęte badaniem

L.P.	UCZELNIA / SZKOŁA POLICEALNA	KIERUNEK	LICZBA OSÓB BIORĄCYCH UDZIAŁ W BADANIU ¹¹
1	Akademia Muzyczna w Krakowie	Wokalistyka	17
2	Krakowskie Szkoły Artystyczne	Choreografia	5
3		Aktorstwo	12
Razem			34

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania uczniów i studentów wybranych kierunków kształcenia (ankieta audytoryjna, n = 822).

Respondenci najczęściej wskazywali, że powodem wyboru studiów były ich zainteresowania (63,7 proc.), chęć przygotowania do pracy w zawodzie (59,1 proc.) oraz uzyskanie świadectwa ukończenia szkoły w tym kierunku (54,4 proc.). Najrzadziej wskazywano na chęć rozwijania się jako twórca/artysta (7,2 proc.) oraz możliwość przebywania i nawiązania kontaktów w środowisku twórców (8,9 proc.).

Wykres 14. Odsetek odpowiedzi na pytanie: „Proszę określić, co skłoniło Panią/Pana do wyboru tego kierunku kształcenia oraz uczelni?” (pytanie wielokrotnego wyboru, n = 34)

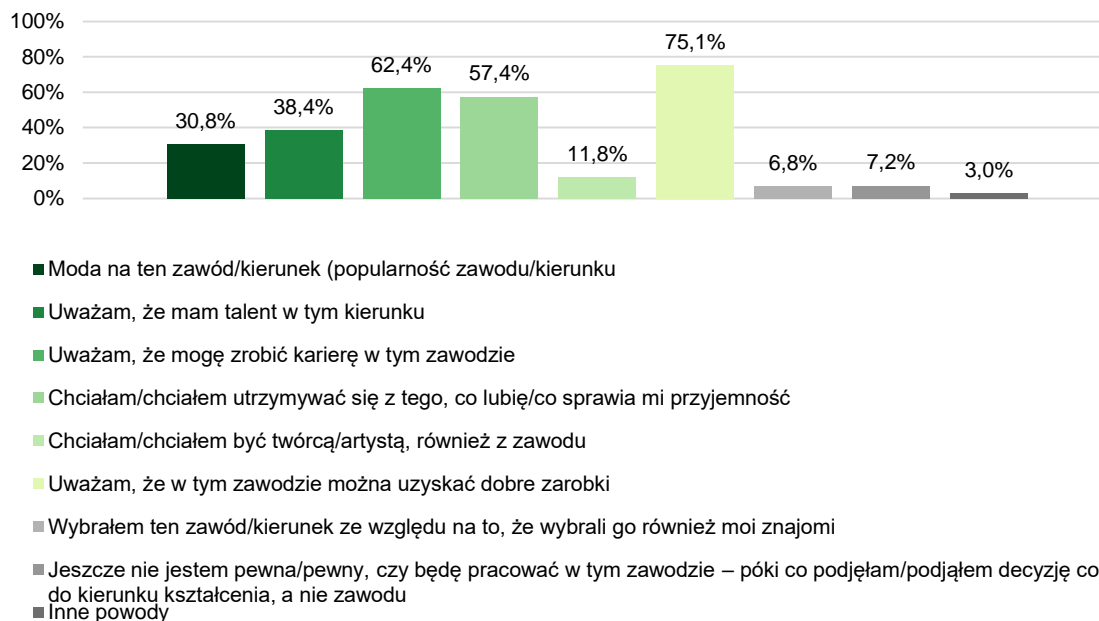
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania uczniów/studentów wybranych kierunków kształcenia (ankieta audytoryjna, n = 822).

Odnosząc się z kolei do powodów wyboru zawodu wskazywali na możliwość uzyskania dobrych zarobków (75,1 proc.), możliwość zrobienia kariery (62,4 proc.) oraz możliwość utrzymania się z tego co lubią robić (57,4 proc.). Najrzadziej wskazywano na wpływ znajomych (6,8 proc.) oraz chęć bycia artystą/twórcą (11,8 proc.).

¹¹ Badaniem objęte były wyłącznie osoby studiujące na ostatnim roku studiów (licencjackich lub magisterskich). W momencie badania na kierunkach/specjalnościach wskazanych w tabeli 8. liczba studiujących wynosiła: na kierunku Wokalistyka realizowanym w Akademii Muzycznej w Krakowie: 29 osób; na kierunkach choreografia i aktorstwo realizowanych w KSA adekwatnie: 10 osób oraz 24 osoby.

Jednocześnie 7,2 proc. odpowiedziało, że jeszcze nie zdecydowało o pracy w zawodzie, podjęli jedynie decyzję o kierunku kształcenia.

Wykres 15. Odsetek odpowiedzi na pytanie: „Proszę określić, co spowodowało, że zdecydował/a się Pan/Pani na kształcenie w tym zawodzie?” (pytanie wielokrotnego wyboru, n = 34)

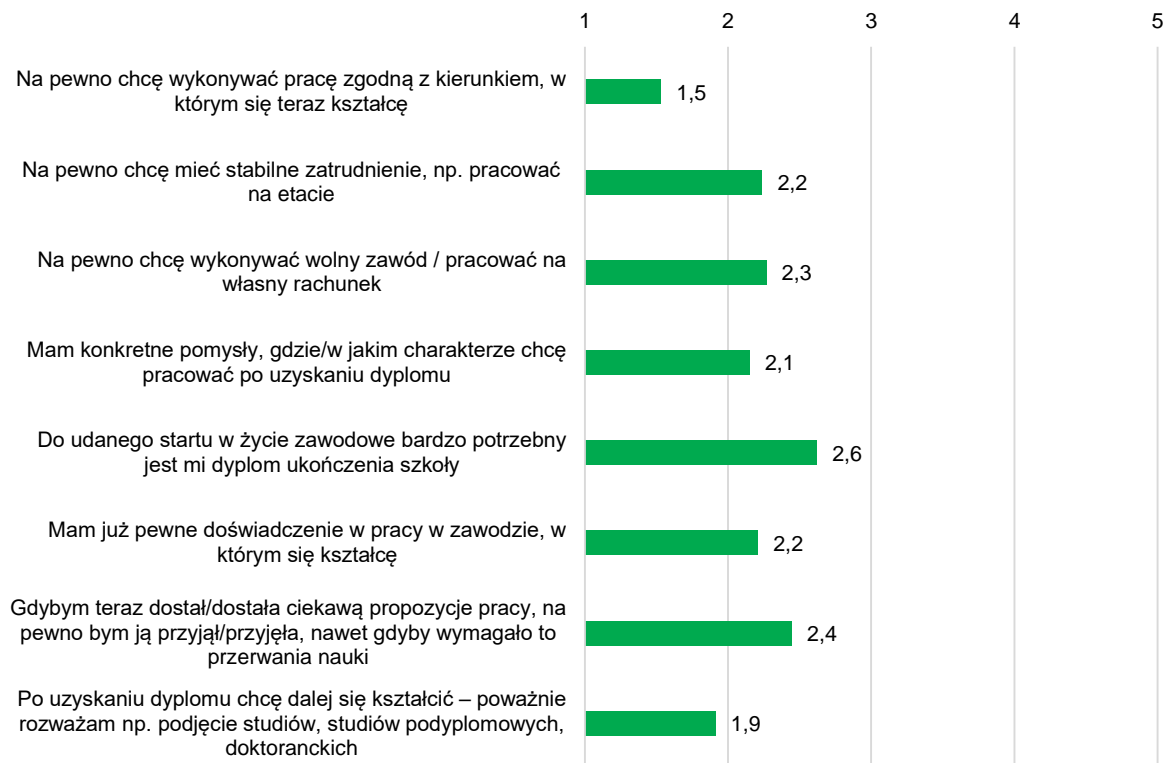
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania uczniów/studentów wybranych kierunków kształcenia (ankieta audytoryjna, n = 822).

Respondenci średnio najsilniej zgadzali się ze stwierdzeniem, że są zdecydowani wykonywać pracę zgodną z kierunkiem, w którym teraz się kształcą oraz o gotowości do dalszego kształcenia. Studenci najmniej silnie zgadzali się z opinią, że do udanego startu w życie zawodowe potrzebny jest im dyplom ukończenia szkoły oraz, że są gotowi w tym momencie do przyjęcia ciekawej propozycji zawodowej, nawet gdyby wymagała ona przerwania nauki.

Wykres 16. Odpowiedzi na pytanie: „Jakie ma Pan/Pani plany zawodowe?” (n = 34)

1 - całkowicie się zgadzam; 2 - raczej się zgadzam; 3 - ani się zgadzam, ani się nie zgadzam; 4 - raczej się nie zgadzam; 5 - zupełnie się nie zgadzam

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania uczniów/studentów wybranych kierunków kształcenia (ankieta audytoryjna, n = 822).

Jako preferowane miejsce zamieszkania/pracy najczęściej deklarowano Kraków lub inne duże miasto w Polsce. Pojedyncze osoby wskazywały na różne destynacje zagranicą. Jako miasto dające największe możliwości najczęściej wskazywano Warszawę, która również często pojawiała się jako miejsce, w którym najchętniej respondenci by zamieszkać. Konfrontując te wskazania z odpowiedzią na pytanie, gdzie rzeczywiście planują zamieszkać, zauważyć można, że również wskazywano na Kraków i Warszawę oraz inne duże miasta w Polsce. Brak jest jednak tak licznych wskazań na miejsca zagraniczne, które pojawiały się w obu poprzednich kategoriach.

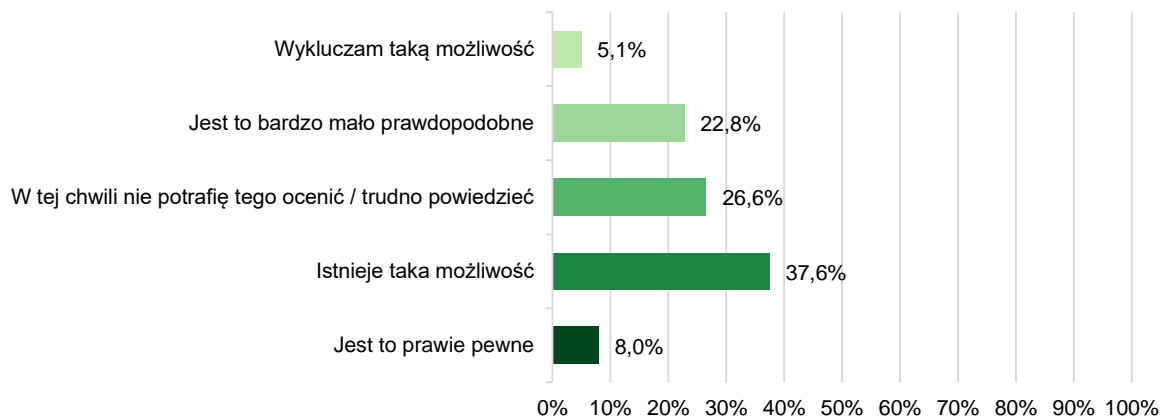
Tabela 13. Deklarowane preferowane lokalizacje (zamieszkania, pracy zawodowej) (n = 34)

Gdzie zamieszkałaby Pani/ zamieszkałby Pan po zakończeniu nauki, gdyby to zależało wyłącznie od Pana/Pani woli? Proszę nie brać pod uwagę takich czynników jak koszty wynajmu mieszkania, możliwość uzyskania pozwolenia na pracę		Jak Pan/Pani sądzi, jakie miejsce/miasto daje największe możliwości rozwijania kariery w branży/ specjalności, w której się Pan/ Pani kształci?		Gdzie planuje Pan/Pani zamieszkać po zakończeniu nauki?	
Lokalizacja	Liczba wskazań	Lokalizacja	Liczba wskazań	Lokalizacja	Liczba wskazań
Kraków	6	Warszawa	15	Kraków	8
Kraków/Białystok; Kraków/ Warszawa/Gdańsk; Warszawa/Kraków; Rzeszów/ Kraków	4	Warszawa/Wrocław	1	Kraków/Wrocław; Kraków/Gdańsk/ Warszawa	2
Warszawa	4	Kraków; Kraków / Białystok	3	Warszawa	9
Los Angeles	3	Los Angeles	2	Warszawa lub wyjazd z Polski; Rzeszów/Warszawa	2
Pozostałe (m.in. Gdańsk, Londyn, Rzeszów, Australia, Francja, Berlin, Wiedeń, Katowice, Oslo, Zakopane)	17	Pozostałe (m.in. Wiedeń, Berlin, Paryż, Nowy York, Moskwa)	17	Pozostałe (m.in. Katowice, Wiedeń, Paryż)	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania uczniów/studentów wybranych kierunków kształcenia (ankieta audytoryjna, n = 822).

Pomimo wielu wskazań na miejsca poza Krakowem zaledwie 8 proc. respondentów wskazuje jako pewne opuszczenie województwa małopolskiego po zakończeniu nauki, 37 proc. zakłada taką możliwość, a ponad 25 proc. nie jest w stanie ocenić tego na ten moment. Oznacza to, że mniej niż 30 proc. z dużą dozą prawdopodobieństwa deklaruje pozostanie na terenie województwa małopolskiego.

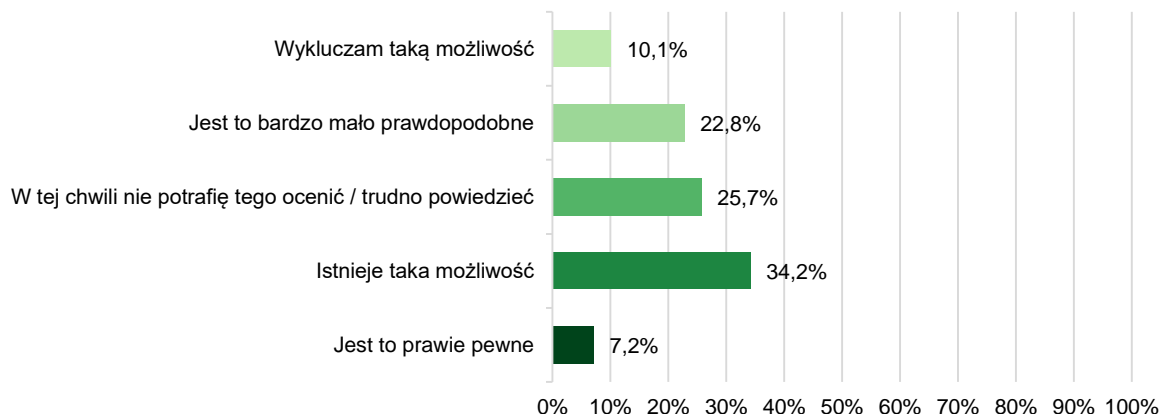
Wykres 17. Odsetek odpowiedzi na pytanie: „Na ile prawdopodobne jest, że po zakończeniu nauki opuści Pan/Pani województwo małopolskie?” (n = 34)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania uczniów/studentów wybranych kierunków kształcenia (ankieta audytoryjna, n = 822).

Dosyć podobnie prezentuje się rozkład odpowiedzi na temat prawdopodobieństwa opuszczenia kraju po zakończeniu nauki. Ponad 25 proc. nie jest w stanie ocenić tego na ten moment, ok. 33 proc. deklaruje wysokie prawdopodobieństwo, że pozostaną w Polsce, a ponad 40 proc. dopuszcza możliwość opuszczenia kraju, w tym 7 proc. uważa, że jest to pewne.

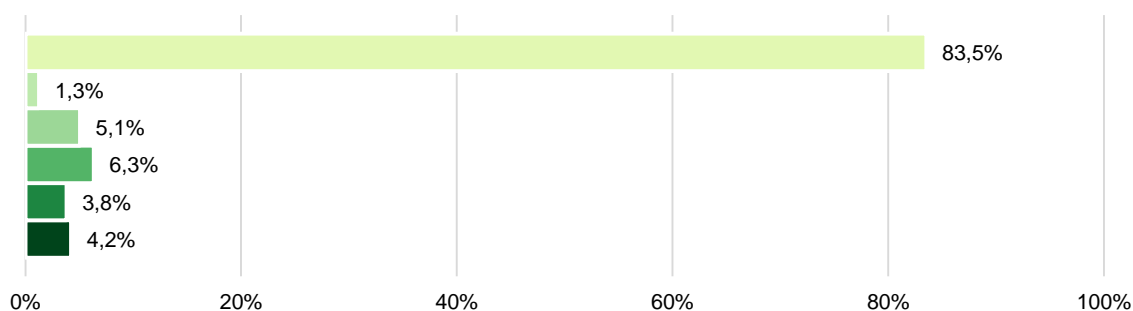
Wykres 18. Odsetek odpowiedzi na pytanie: „Na ile prawdopodobne jest, że po zakończeniu nauki wyjedzie Pan/Pani z Polski?” (n = 34)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania uczniów/studentów wybranych kierunków kształcenia (ankieta audytoryjna, n = 822).

Zdecydowana większość respondentów (83,5 proc.) nie korzystała ze wsparcia przy podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych. Najczęściej mieli styczność z diagnozą predyspozycji/zainteresowań/uzdolnień zawodowych przy pomocy testów (6,3 proc.) oraz z zajęciami grupowymi dotyczącymi kariery (5,1 proc.).

Wykres 19. Odsetek odpowiedzi na pytanie: „Czy dotychczas korzystał/korzystała Pan/Pani z pomocy przy podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych?” (pytanie wielokrotnego wyboru, n = 34)

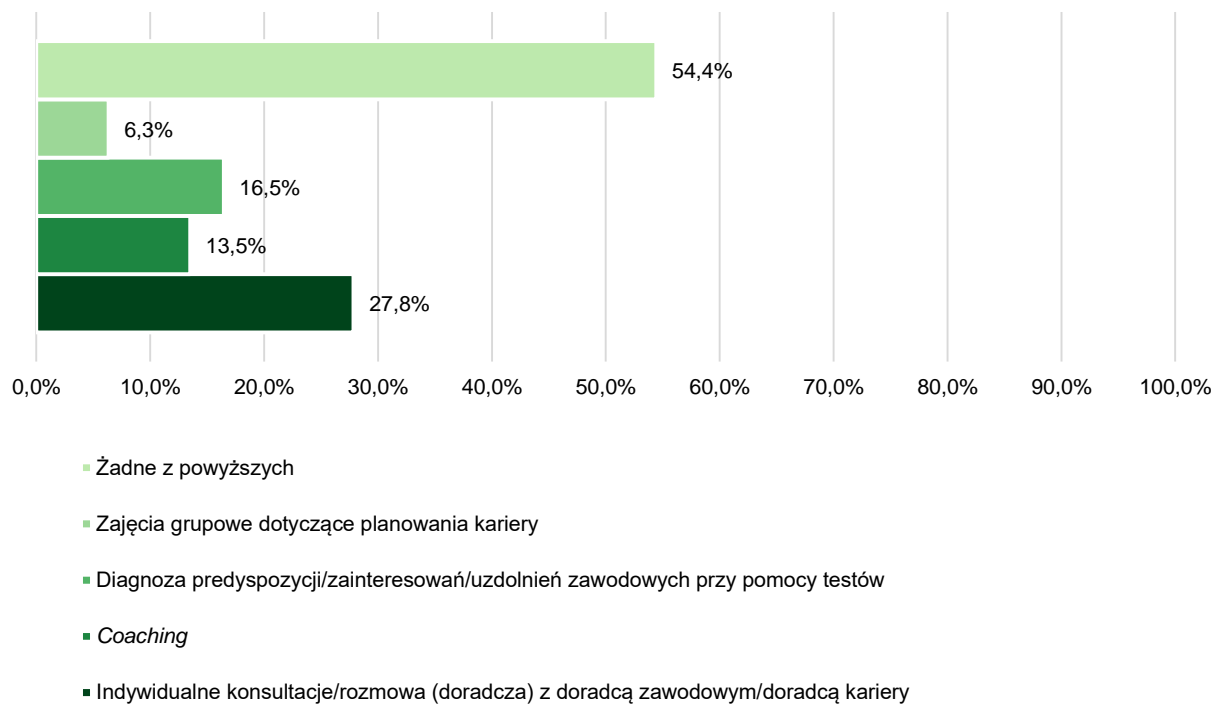

- Nie korzystałam/korzystałem z żadnych tego typu form pomocy
- Inne
- Zajęcia grupowe dotyczące planowania kariery
- Diagnoza predyspozycji/zainteresowań/uzdolnień zawodowych przy pomocy testów
- Coaching
- Indywidualne konsultacje/rozmowa (doradcza) z doradcą zawodowym/doradcą kariery

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania uczniów/studentów wybranych kierunków kształcenia (ankieta audytoryjna, n = 822).

Co ważne większość badanych studentów (54,4 proc.) nie chciała skorzystać z żadnej pomocy. Pozostałe osoby wskazywały na zainteresowanie wsparciem w formie indywidualnych konsultacji z doradcą zawodowym (27,8 proc.), diagnozą predyspozycji/zainteresowań/uzdolnień zawodowych przy pomocy testów (16,5 proc.) oraz na *coaching* (13,5 proc.).

Wykres 20. Odsetek odpowiedzi na pytanie: „Z jakiej pomocy przy planowaniu kariery zawodowej chciałby/chciałaby Pan/Pani skorzystać?” (pytanie, wielokrotnego wyboru, n = 34)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania uczniów/studentów wybranych kierunków kształcenia (ankieta audytoryjna, n = 822).

5.5. Uwarunkowania i trendy rozwoju branży sztuk scenicznych w Małopolsce

Ocena rozwoju rynku sztuk scenicznych nie jest oceną jednoznaczną ze względu na zróżnicowanie i różnorodność podmiotów go tworzących oraz ich zależność od polityki i instytucji finansujących działalność sceniczną.

Czuję bardzo, że wprost na to, co my robimy, wpływa bardzo sytuacja polityczna w Krakowie. Kultura zależy jednak wprost od strony rządzących.

IDI, profesjonalista, branża sztuk scenicznych

Zdaniem osób reprezentujących branżę rynek rozwija się, choć nie jest to rozwój dynamiczny i płynny, a raczej skokowy. Zdecydowanie na przestrzeni ostatnich kilku lat wzrosła liczba festiwali tanecznych, warsztatów i wydarzeń.

Jest więcej warsztatów, więcej jest miejsc, w których są przyzwoite zajęcia. Więcej jest festiwali w Krakowie tanecznych. Wydaje mi się, że tak, że to się rozwija. W jakimś nie może szaleć tempie, ale tak.

IDI, profesjonalista, branża sztuk scenicznych

Zdaniem ekspertów rynku sztuk scenicznych sytuacja zmienia się, ponieważ samorządy zaczęły dostrzegać, że kultura sceniczna stała się elementem wartości ekonomicznych i może przyczyniać się do rozwoju danego regionu.

Kultura może stać się też takim elementem biznesowym, to znaczy może w jakiś sposób też utożsamiać dawną część Małopolski z jakimś konkretnym działaniem, wydarzeniem, imprezą, a produktem lokalnym. Więc na pewno to się wszystko bardzo zmienia.

IDI, ekspert, branża sztuk scenicznych

Branża sztuk scenicznych modernizuje się technologicznie. Menedżerowie kultury, w tym w wymiarze lokalnym dostrzegają, że bez wprowadzania zmian technologicznych, inwestowania w infrastrukturę i otwierania instytucji będą tracić odbiorców i widzów. Na przestrzeni ostatnich kilku lat zmieniła się także mobilność artystów sztuk scenicznych, co poprawiło ich dostępność różnego rodzaju atrakcji kulturalnych. Nadal jednak brakuje w tej kwestii rozwiązań systemowych, które wspierałyby modernizację branży i prowadziły do płynnego jej rozwoju. Przykładem programu, który spełniał te założenia był program „Dom kultury+”.

(...) centra kultury, domy kultury, ośrodki kultury i instytucje kultury, nie mają takiego systemowego programu, oprócz tego może programu „Domy Kultury+ ”, który by w sposób taki jednolity, ciągły i bardzo mocno zorganizowany, był i poddawały się takiej modernizacji.

IDI, ekspert, branża sztuk scenicznych

Jeden z ekspertów podkreśla, że rozwój jest nierówny w poszczególnych regionach województwa, ze względu na różne podejścia osób zarządzających instytucjami, ale także preferencje odbiorców wydarzeń kulturalnych. W jego opinii bardziej otwarci na ambitne projekty są mieszkańcy większych miast Małopolski. Ekspert wskazuje na niski poziom edukacji kulturowej oraz niewystarczającą współpracę w tym zakresie między szkołami a środowiskami lokalnymi.

Tam, gdzie na przykład władze miasta, czy są jacyś dyrektorzy ośrodków kultury, którzy w jakiś sposób chcą czerpać na przykład z nowych technologii, albo chcą czerpać z tych rozwiązań technicznych, które daje nam obecna sytuacja, to to na pewno wygląda w taki jakościowo lepszy sposób. Natomiast są też miejsca, gdzie po prostu wydaje się, że ta społeczność jeszcze tam nie dotarła.

(...) Łatwiej kształtować te gusta, czy łatwiej też ściągać bardziej ambitną muzykę, bardziej ambitnych wystawców, bardzo ambitnych twórców, do dużych miejscowości, bo spotyka się to ze sporym zrozumieniem.

IDI, ekspert, branża sztuk scenicznych

Rozwój branży widoczny jest również w krakowskich teatrach. Zdecydowanie miało na nią wpływ pojawienie się teatru Łaźnia Nowa w Nowej Hucie, ponieważ stworzył on zupełnie nową przestrzeń społeczną, o innej

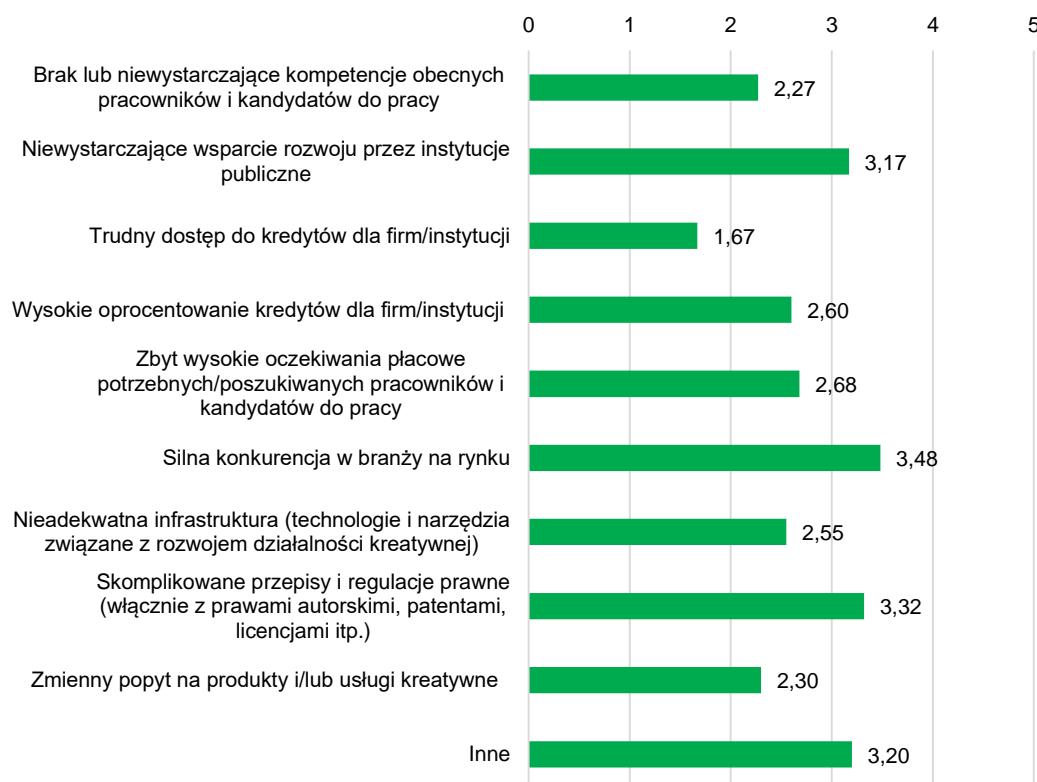
wrażliwości na sztukę, i zaktywizował krakowską widownię. O przemianach i rozwoju branży świadczy także choćby zmiana oblicza Teatru Słowackiego i Teatru Ludowego, który zdobył niedawno *grand prix* w międzynarodowym festiwalu Boska Komedia. Zdaniem ekspertów branży odpowiedzialni za te pozytywne zmiany są dobrzy menedżerowie tych instytucji, a także znani reżyserzy średniego i młodego pokolenia, którzy odmienią oblicze tych teatrów. Negatywnym przykładem na mapie Krakowa jest Stary Teatr, który doświadcza problemów hamujących jego rozwój.

To trwa rok, minimum 2 lata często i to tak nie jest łatwo. Więc tam jest jakby, jesteście po bardzo złym sezonie, całym sezonie Starego Teatru, w którym się nic praktycznie nie wydarzyło, co jest ewenementem w skali tego teatru, bo nikt takiego sezonu nie pamięta w historii po prostu, z żyjących ludzi. Ja sobie nie przypominam sezonu, w którym nie byłoby premiery dobrego reżysera, w Starym Teatrze... Jest to przykład odwrotny, jeśli chodzi o rozwój.

IDI, ekspert, branża sztuk scenicznych

Zmiany w branży sztuk scenicznych istotnie wpływają także na działania artystyczne jej przedstawicieli. W ich opinii zmiany te powodowane są przede wszystkim większą mobilnością środowiska, dostępnością różnorodnych wydarzeń kulturalnych. Wśród średnio najwyżżej ocenionych czynników warunkujących liczbę podmiotów w branży sztuk scenicznych wskazano na silną konkurencję w branży na rynku (3,48), skomplikowane przepisy i regulacje prawne (włącznie z prawami autorskimi, patentami, licencjami itp.) (3,32) oraz niewystarczające wsparcie rozwoju przez instytucje publiczne (3,17).

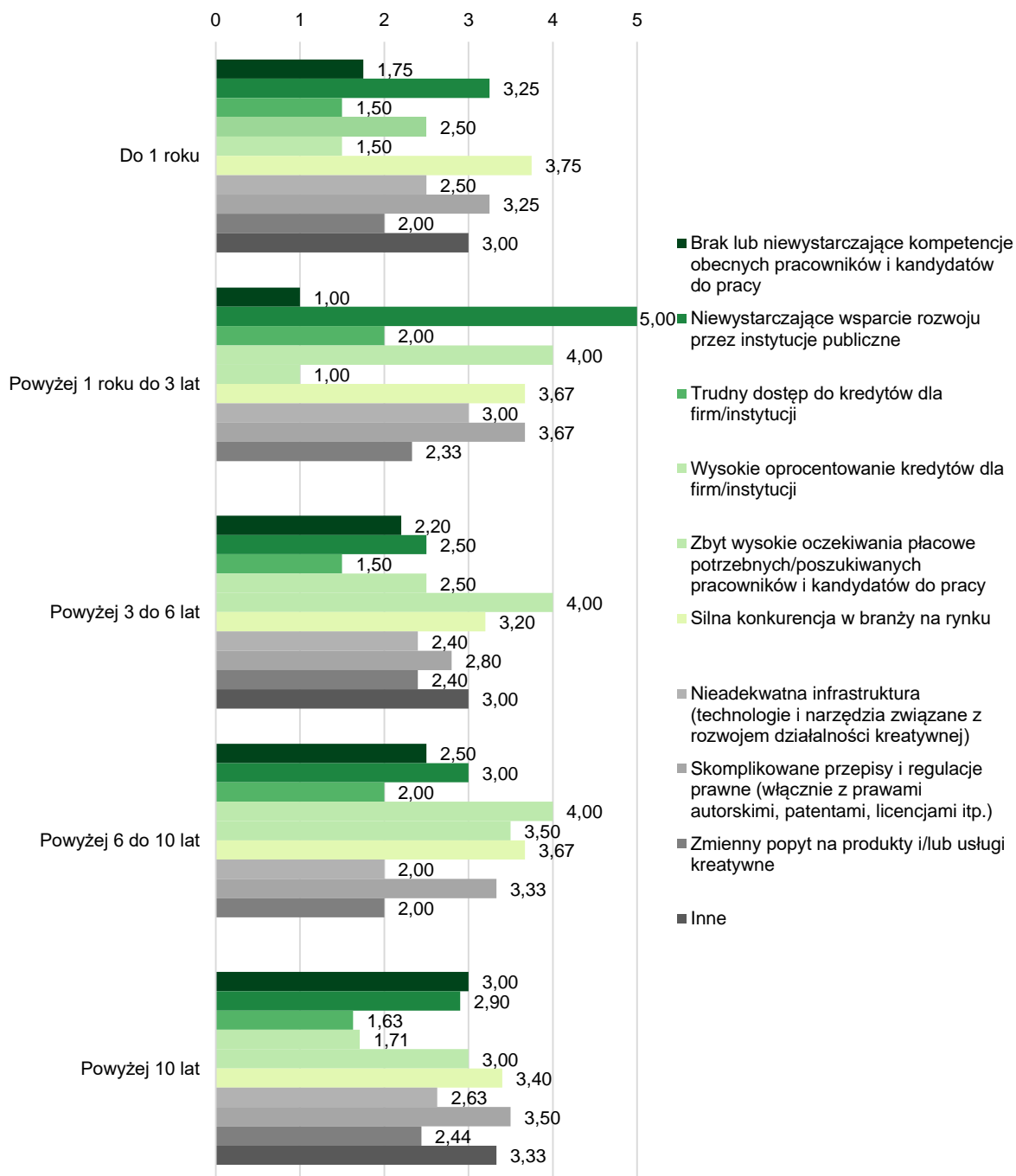
Wykres 21. Średnia ocena stopnia w jakim czynniki warunkujące liczbę podmiotów w sektorach kreatywnych dotyczą badanego podmiotu (n = 25)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników CAWI/CATI (wielkość próby dla całej branży kreatywnej n=589).

Wskazania są zróżnicowane ze względu na staż podmiotów. Firmy rozpoczynające działalność (poniżej roku) największy wpływ wskazywały w silnej konkurencji. Podmioty nieco starsze (1-3 lata) na niewystarczające wsparcie rozwoju przez instytucje publiczne. Dla firm o średnim stażu (3-6 lat) najistotniejsze okazują się zbyt wysokie oczekiwania płacowe potrzebnych/poszukiwanych pracowników i kandydatów do pracy. Kolejna kategoria respondentów (6 do 10 lat) wskazała na wysokie oprocentowanie kredytów dla firm bądź instytucji, a podmioty działające powyżej 10 lat na skomplikowane przepisy i regulacje prawne.

Wykres 22. Średnia ocena stopnia w jakim czynniki warunkujące liczbę podmiotów w sektorach kreatywnych dotyczą badanego podmiotu według stażu przedsiębiorstwa (1 - w bardzo niskim stopniu, a 5 - w bardzo wysokim stopniu) (n = 25)

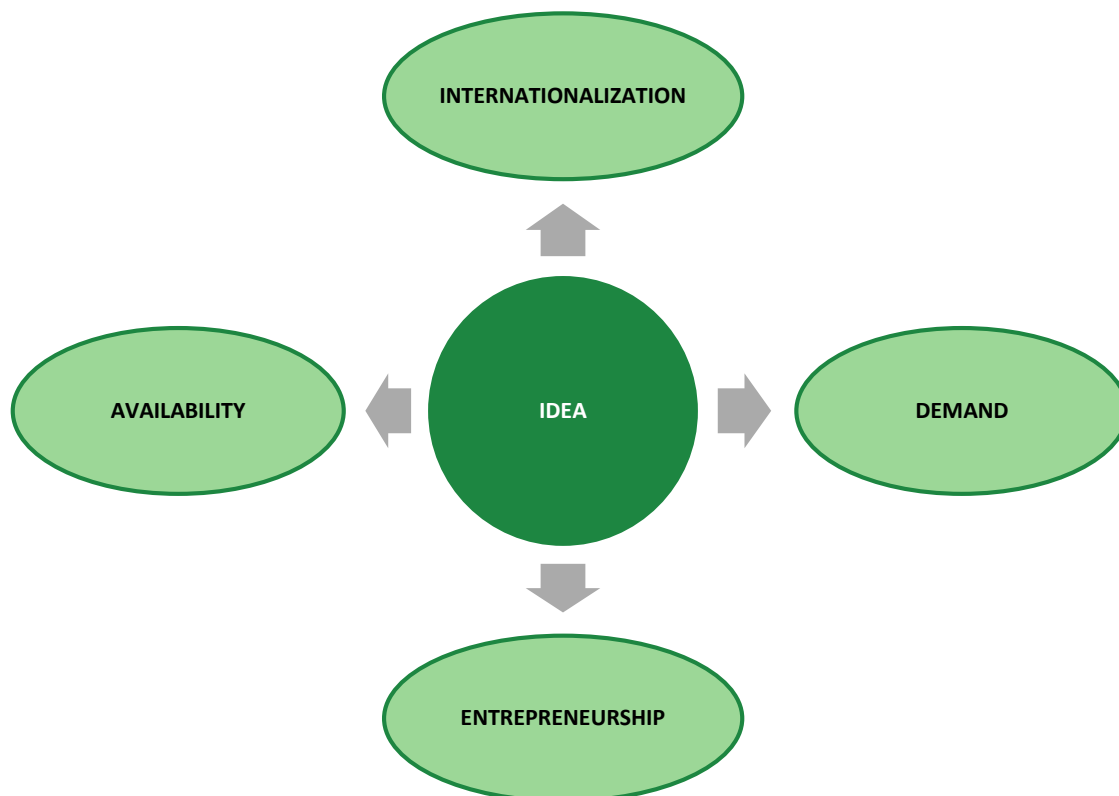

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników CAWI/CATI (wielkość próby dla całej branży kreatywnej n=589).

5.6. Wsparcie instytucjonalne branży sztuk scenicznych i jego ocena

Wspomaganie sektora kreatywnego jest realizowane przez wiele komplementarnych wobec siebie rodzajów aktywności. Ich ogólną cechą jest konsekwentne wspieranie czterech obszarów kluczowych dla rozwoju sektora kreatywnego, które można przedstawić w modelu IDEA.

Schemat 5. Model IDEA – kierunki wsparcia sektora kreatywnego

Źródło: R. Kasprzak, Przemysły kreatywne w Polsce – uwarunkowania i perspektywy, Warszawa 2013.

Umiejdzynarodowienie jest ważnym czynnikiem rozwoju sektora kreatywnego, którego podaż produktów i usług bardzo często przekracza potencjał lokalnego (lub krajowego) rynku. Efektywne rozwiązania sprzyjające umiejdzynarodowieniu produkcji przyczyniają się do rozwoju tego sektora. Warto zauważyć, że jego specyfiką są liczne kontakty międzynarodowe oraz praktyczne ignorowanie granic administracyjnych w budowaniu współpracy, np. podczas tworzenia zespołów projektowych oraz pracy nad projektem¹². Współczesny rozwój technologiczny umożliwia pracę nad projektem 24 godziny na dobę, a liczne formy komunikacji przyczyniają się do jej intensyfikacji. Wyraźnie zatem widać, że technologia umożliwia podmiotom branż kreatywnych funkcjonowanie na skalę globalną. O ile zatem bariery w kontekście współpracy i tworzenia już praktycznie nie istnieją, o tyle sytuacja pogarsza się na kolejnych etapach realizacji projektu. Rozwój sektora kreatywnego wymaga umiejętnego wspierania jego uczestników w zakresie internacjonalizacji produktów – wsparcie

¹² R. Kasprzak, Przemysły kreatywne w Polsce – uwarunkowania i perspektywy, Warszawa 2013.

to powinno obejmować obszary: ochrony własności intelektualnej, eksportu i promocji produktów sektora kreatywnego na rynkach zagranicznych, budowania sieci międzynarodowych powiązań kooperacyjnych. Instytucje odpowiedzialne za tworzenie i realizację polityki wspierania tego sektora powinny nie tylko zadbać o zaprojektowanie tego typu oferty. Bardzo ważne jest także wskazanie podmiotom sektora kreatywnego możliwości i zasad pozyskiwania takiego wsparcia oraz stworzenie zachęt do korzystania z tych instrumentów.

Popyt jest drugim czynnikiem wzrostu sektora kreatywnego. Oznacza działania ukierunkowane na pobudzenie popytu na produkty przemysłów kreatywnych wśród ich odbiorców. Powinno ono mieć charakter działań krótkookresowych, czyli np. uruchamianie różnych programów zakupu produktów sektora kreatywnego (mecenat). Konieczne jest rozszerzenie grupy potencjalnych mecenasów na różne podmioty administracji terytorialnej, samorząd gospodarczy dysponuje bowiem szerokimi możliwościami zakupu produktów sektora kreatywnego realizując lub współrealizując projekty, dzięki którym możliwe będzie zwiększanie popytu na produkty tego sektora, m.in. programy promocji jednostek samorządu terytorialnego, programy rewitalizacji przestrzeni publicznej, tworzenie instytucji odpowiedzialnych za zakup współczesnej sztuki. Stymulowanie popytu poprzez tworzenie różnorodnych programów wpływających na zakup produktów sektora kreatywnego powinno być uzupełnione działaniem długookresowym, czyli rozwojem edukacji kulturalnej, która ma bezpośredni wpływ na poziom i jakość konsumpcji usług kultury. Niezbędne jest zatem subsydiowanie kształcenia, kursów oraz promowanie określonych nawyków, które przebudują zachowania konsumenta na rynku produktów sektora kreatywnego.

Przedsiębiorczość jest trzecim czynnikiem wsparcia sektora kreatywnego, który powinien zostać dostrzeżony przez osoby odpowiedzialne za budowanie tego typu strategii. Sektor kreatywny, bazując na unikalnej i indywidualnej pracy twórczej, wymaga stworzenia jednolitych ram funkcjonowania, które będą sprzyjać jego rozwojowi. Ważnymi czynnikami są problematyki:

- zakładania działalności gospodarczej,
- wielkości obciążeń podatkowych,
- zobowiązań podmiotu wobec ubezpieczeń społecznych.

Z punktu widzenia funkcjonowania podmiotów na rynku bardzo ważną staje się poprawa efektywności systemu podatkowego poprzez usprawnienie zasad naliczania podatków, zwłaszcza od towarów i usług.

Ważnym obszarem jest także stymulowanie powstawania nowych przedsiębiorstw oraz budowanie ducha przedsiębiorczości wśród osób, które mogą funkcjonować w tym sektorze.

Osiągalność jest czwartym czynnikiem sprzyjającym budowaniu sektora kreatywnego na określonym obszarze. W kontekście tego czynnika należy wyodrębnić trzy podstawowe grupy zasobów niezbędne do rozwoju podmiotu z sektora kreatywnego, tj. kapitał, zasoby ludzkie oraz dostęp do wiedzy w zakresie zarówno gospodarczym, jak i merytorycznym.

- a. Dostęp do kapitału ze względu na wysokie ryzyko rynkowe funkcjonowania podmiotów w tym sektorze oraz brak powszechnie akceptowanych zabezpieczeń przez jego członków jest ważną barierą wzrostu¹³. Budowanie dostępu do kapitału powinno się koncentrować na tworzeniu mechanizmów umożliwiających dostęp nie tylko do kapitału obcego (pożyczki, kredyty), lecz także inwestycyjnego (fundusze

¹³ R. Kasprzak, dz. cyt.

inwestycyjne). Wsparcie sektora kreatywnego wymaga zbudowania na obszarze jego funkcjonowania mechanizmów, które ułatwią podmiotom dostęp do środków finansowych.

- b. Drugim zasobem niezbędnym dla rozwoju sektora kreatywnego są zasoby ludzkie, zatem budowanie strategii wsparcia tego sektora powinno uwzględniać działania sprzyjające przyciąganiu określonego kapitału ludzkiego oraz tworzyć warunki do jego elastycznego zatrudnienia. Warto bowiem przypomnieć, że częstym modelem pracy w tym sektorze jest praca projektowa, która z punktu widzenia zaangażowania pracownika jest niewątpliwie rozwiązaniem atrakcyjnym, ale z punktu widzenia trwałości pracy praktycznie uniemożliwia budowanie form współpracy opartych na kodeksie pracy. W związku z tym konieczne jest wypracowanie elastyczności w dostępie do wykwalifikowanych pracowników oraz umożliwianie tym podmiotom zatrudniania fachowców spoza granic administracyjnych. Drugim aspektem silnie związanym z dostępnością kapitału ludzkiego jest poziom jego kwalifikacji i inwestowanie w instytucje kształcenia zarówno formalnego, jak i pozaformalnego.
- c. Dostęp do wiedzy jest ostatnim elementem „osiągalności”. Częstym problemem sektora kreatywnego jest bowiem brak wiedzy związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz niska świadomość prawna, która przejawia się np. ignorowaniem problematyki przenoszenia autorskich praw majątkowych. Poza wiedzą związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej dla sektora kreatywnego niezbędna jest także wiedza merytoryczna, która pozwoli na podwyższanie kwalifikacji niezbędnych do dalszego funkcjonowania w tym sektorze. Bardzo ważnym czynnikiem jest w tym zakresie budowa szerokiej oferty szkoleniowo-doradczej przez instytucje otoczenia biznesu oraz promowanie wśród osób działających w sektorze idei kształcenia przez całe życie.

Przyjmując powyższy model, można wyodrębnić następujące dobre praktyki ukierunkowane na wspieranie branży kreatywnej (tabela poniżej).

Tabela 14. Wybrane dobre praktyki wspierania sektora kreatywnego – model IDEA

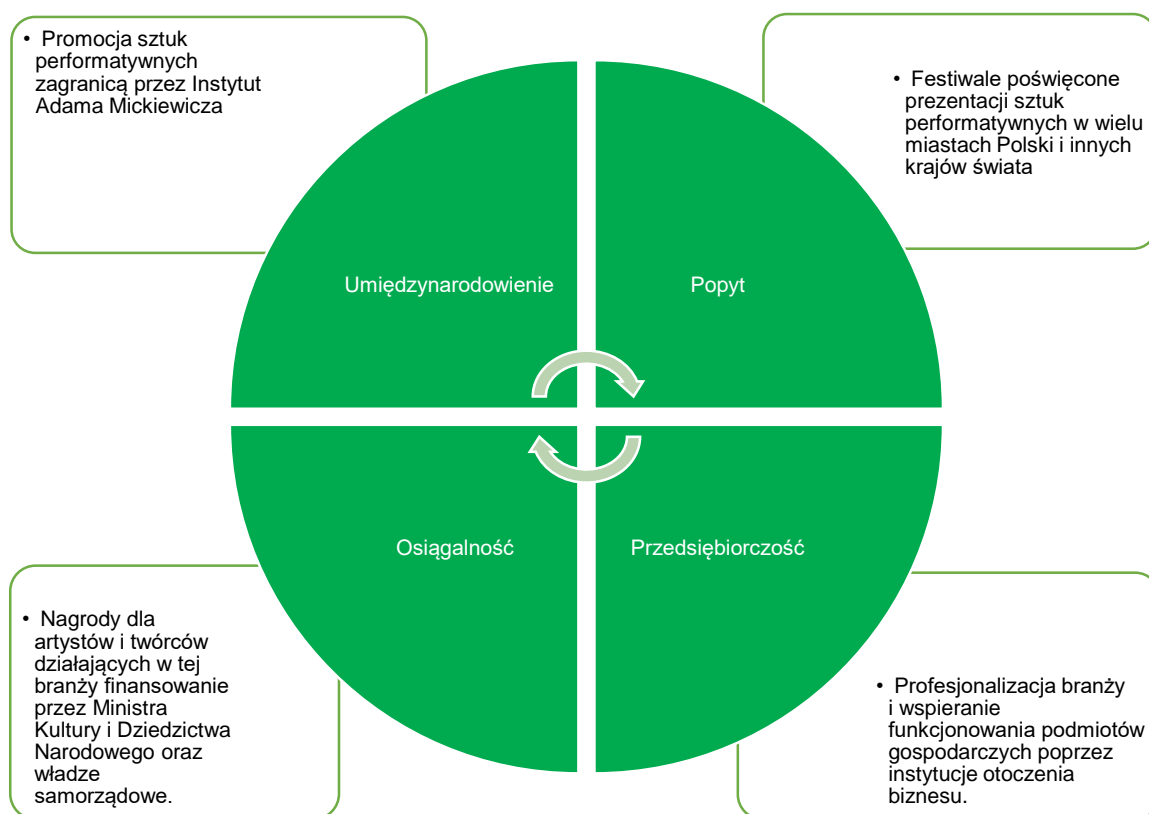
BRANŻA/KIERUNEK WSPARCIA WEDŁUG MODELU IDEA	PRZYKŁADY DOBRYCH PRAKTYK WSPIERANIA ROZWOJU BRANŻY
Branża sztuk scenicznych	
Umiejdzynarodowienie	<ul style="list-style-type: none"> Promocja sztuk performatywnych zagranicą przez Instytut Adama Mickiewicza. Wykorzystywanie potencjału kulturalnego branży performatywnej w działaniach związanych z tzw. dyplomacją kulturalną, w wyniku których dzięki promocji tej branży w innych państwach buduje się pozytywny wizerunek kraju.
Popyt	<ul style="list-style-type: none"> Festiwale poświęcone prezentacji sztuk performatywnych w wielu miastach Polski i innych krajów świata. Inicjatywa Europejskich Stolic Kultury wspomagająca popyt na usługi tej branży.
Przedsiębiorczość	<ul style="list-style-type: none"> Profesjonalizacja branży i wspieranie funkcjonowania podmiotów gospodarczych poprzez instytucje otoczenia biznesu.

BRANŻA/KIERUNEK WSPARCIA WEDŁUG MODELU IDEA	PRZYKŁADY DOBRYCH PRAKTYK WSPIERANIA ROZWOJU BRANŻY
<p>Osiągalność</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ułatwienia dostępu do kapitału dzięki inicjatywie Programów Operacyjnych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na finansowanie aktywności merytorycznej w obszarze tej branży. • Nagrody dla artystów i twórców działających w tej branży finansowanie przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz władze samorządowe. • Stypendia dla twórców finansowane ze środków prywatnych, samorządowych oraz krajowych. • Rozwój mechanizmów finansowania społecznościowego (<i>crowdfunding</i>) dla wspierania produkcji w tej branży. • Dotacje dla osób zakładających działalność gospodarczą w tej branży oferowane przez Powiatowe Urzędy Pracy.

Źródło: Opracowanie własne.

Schemat 6. Wybrane dobre praktyki wspierania branży sztuki scenicznej – model IDEA

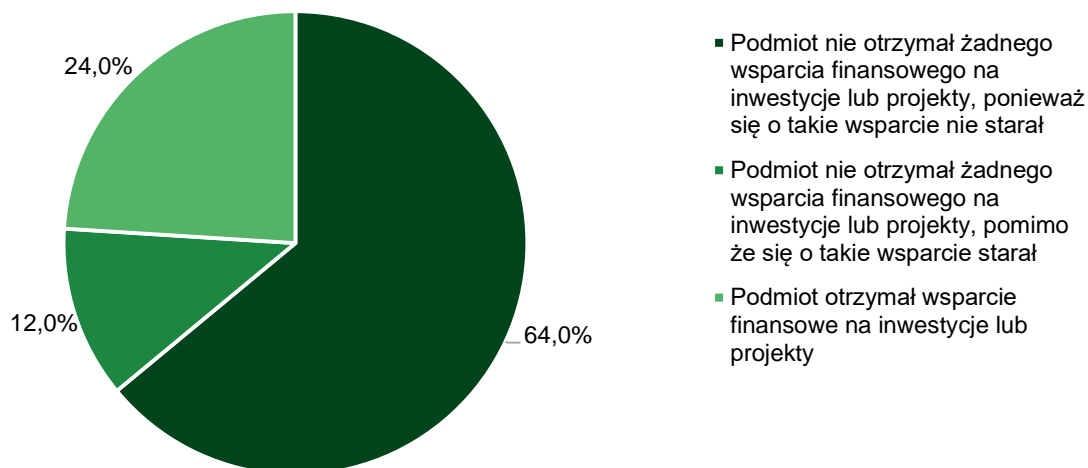

Źródło: Opracowanie własne.

Wśród badanych podmiotów z branży sztuk scenicznych 64 proc. wskazało, że nie starało się o żadne wsparcie finansowe na inwestycje lub projekty, a 12 proc., że pomimo starania się o takie wsparcie nie otrzymało go. Wśród

24proc. podmiotów, które z takiego wsparcia korzystały wskazywano najczęściej na bank lub inną instytucję finansową oraz na inwestora indywidualnego.

Wykres 23. Pozyskiwanie środków finansowych na inwestycje lub realizację przedsięwzięcia w ramach działalności prowadzonej w branży sztuk scenicznych (n = 25)

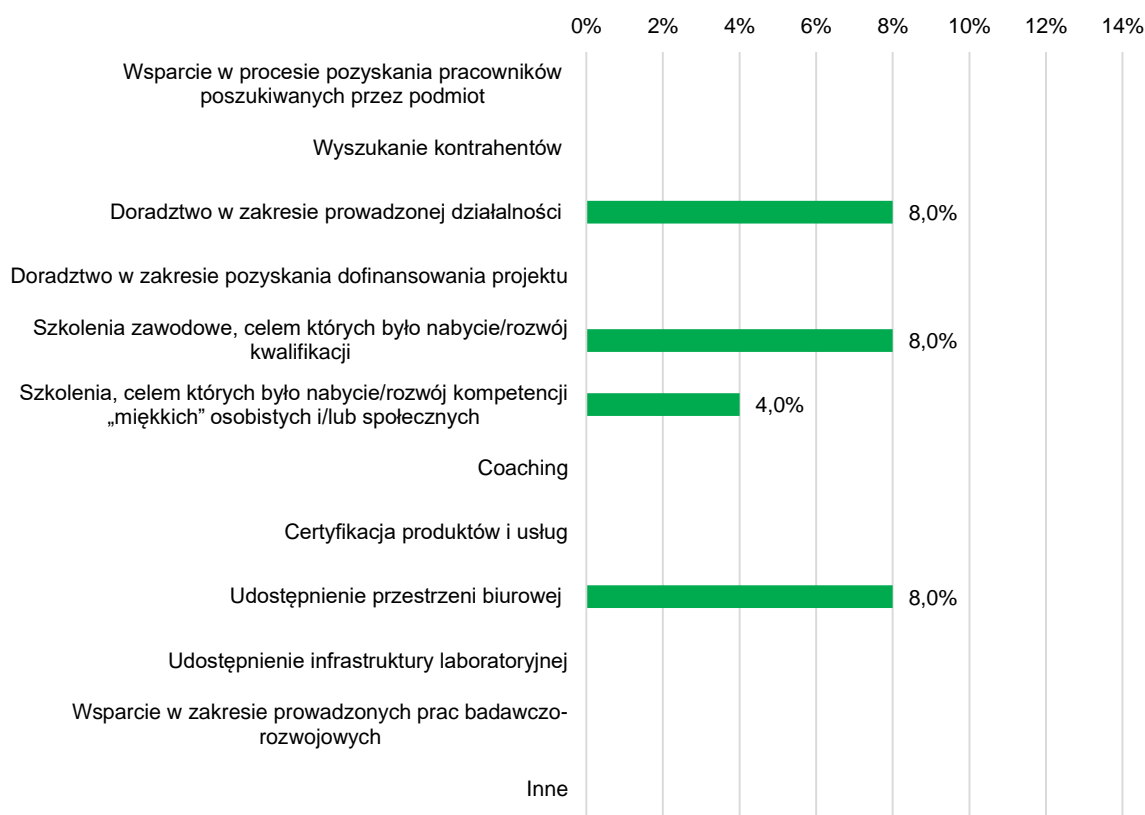
Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników CAWI/CATI (wielkość próby dla całej branży kreatywnej n=589).

Środki finansowe pozyskane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego (RPO WM) zaspokoili w bardzo wysokim stopniu potrzeby związane z realizacją celów dotyczących działalności w branży kreatywnej, podczas gdy środki pozyskane z banku lub instytucji finansowej oraz od inwestora indywidualnego oceniono średnio dwa razy gorzej.

Część podmiotów korzystała ze wsparcia niefinansowego w postaci doradztwa w zakresie prowadzonej działalności (8 proc.), szkoleń zawodowych (8 proc.), przestrzeni biurowej (8 proc.) oraz szkolenia w zakresie kompetencji miękkich (4 proc.).

Wykres 24. Otrzymane w ostatnich dwóch latach wsparcie niefinansowe dotyczące działalności zaliczanej do branży kreatywnej w obszarze sztuk scenicznych (n = 25)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników CAWI/CATI (wielkość próby dla całej branży kreatywnej n=589).

5.7. Współpraca i sieciowanie w branży sztuk scenicznych

Choć w branży sztuk scenicznych w Małopolsce nie działają klastry, sama branża przejawia stosunkowo duże potrzeby sieciowania, zwłaszcza w obszarze tańca. Na tle tych tendencji z oddolnej inicjatywy m.in. małopolskich instytucji (Nowohuckiego Centrum Kultury, Krakowskiego Centrum Choreograficznego) powstała Polska Sieć Tańca. Sieć pozwala branży na współpracę ośrodków zajmujących się sztuką tańca, w ramach której wspierane są produkcje oraz wymiana artystyczna.

W zeszłym roku zawiązaliśmy Polską Sieć Tańca. Więc można powiedzieć, że to jest przykład takiej oddolnej inicjatywy, ale jednak łączącej różne instytucje i organizacje w Polsce i sceny, które się tańcem zajmują. Wydaje mi się, że to, że tyle podmiotów w to weszło, a teraz będzie jeszcze więcej w tym roku też świadczy o tym, no, bo jednak każdy musiał znaleźć pieniądze na to, żeby w to wejść. I te pieniądze zostały znalezione, więc to już świadczy o jakimś progresie.

IDI, profesjonalista, branża sztuk scenicznych

Profesjoniści podkreślają, że środowisko branżowe jest bardzo słabe i rozproszone, a współpraca stworzy szansę na wzmocnienie branży. W tym przypadku potrzeba sieciowania, przyniosła konkretny efekt.

(...) dopiero teraz jak zaczniemy budować współpracę i sieć właśnie jakąkolwiek i tego będzie więcej, tym łatwiej będzie zauważyć, że jest w ogóle takie środowisko taneczne i że ono jest mocniejsze (...) Trzeba było zasygnalizować, że taka potrzeba jest i ileś osób musiało się zebrać. Więc no dzieje się troszkę. Dzieje się trochę dobrego.

IDI, profesjonalista, branża sztuk scenicznych

W obszarze działalności teatrów zdaniem ekspertów sieciowanie w zasadzie nie występuje. Istnieją różne stowarzyszenia, są one jednak inicjatywami dosyć biernymi.

(...) teatry się nie sieciują, absolutnie nie. Istnieją jakieś modele współpracy, jak my współpracujemy z Łaźnią na przykład dosyć intensywnie, w różnych obszarach, nie takich bezpośrednich, finansowych, czy też produkcyjnych, ale takich wzajemnych, świadczenia sobie wzajemnie różnej pomocy.

IDI, ekspert, branża sztuk scenicznych

Wymiana takiej wiedzy między podmiotami jest istotna zarówno z perspektywy ograniczania konkurencji, np. przy okazji organizowania niektórych imprez czy spektakli, ale także w odniesieniu do angażowania tych samych aktorów.

To są takie podstawowe rzeczy, które powinny robić teatry. A tego nie robią. Kiedyś był taki pomysł, żeby w ogóle zrobić jakiś wspólny kalendarz imprez w mieście, czy nawet w województwie, ale to nigdy się nie udało. Rzeczywiście taki koordynator czasu by się bardzo przydał, bo w ten sposób imprezy by nie nachodziły, nie byłoby zderzeń ewidentnych.

IDI, ekspert, branża sztuk scenicznych

Jeden z ekspertów podkreśla w kontekście wymiany informacji i współpracy rolę właściciela instytucji, np. teatru.

Powinien to robić niewątpliwie właściciel. W tym przypadku albo miasto, albo województwo, albo razem, w porozumieniu, bo to byłoby najskuteczniejsze, dlatego że to jest pewien obszar administracyjny. I mało tego, kontrolujący większość działań w obszarze kultury. I działań takich społecznych. Więc myślę, że to jest do zrobienia. Można powołać coś wspólnego i ktoś się tym zajmuje, koordynuje po prostu.

IDI, ekspert, branża sztuk scenicznych

Ponadto ekspert wskazuje także dodatkowy pomysł w zakresie koprodukcji.

Oczywiście jest jeszcze jeden model, który działa i który się zdarza, to jest model koprodukcji. To wtedy jest model, który wynika z szukania pewnych połączeń, w określonym celu. „Ja nie mam nic, ty nie masz nic, to razem coś zrobimy”, to jest na tej zasadzie i często dochodzi do tego (przypis red.), że mamy za mało pieniędzy, żeby coś zrobić, więc wspólnie z jakimś teatrem to-produkujemy sztukę. To jest normalny biznes, jak wszędzie na świecie. I to się robi tylko wtedy, kiedy czegoś brakuje, coś trzeba połączyć i jest taniej wtedy. Są dwie sceny, minimalizuje się koszty eksploatacji, takie różne.

IDI, ekspert, branża sztuk scenicznych

W całej branży funkcjonują natomiast bardziej nieformalne sieci, których celem jest wymiana informacji na temat przedstawicieli środowiska, które pozwalają budować kolejne relacje.

Są takie sieci, które są oparte na wymianie jakichś takich informacji, czyli komu warto zaufać, a komu nie. Z kim się dobrze pracowało, z kim się dobrze nie pracowało. Nie jest to znowu, takie klastry, czy takie jakieś fora, które by spotykały się regularnie i pracowały nad tym, w jaki sposób można doskonalić i rozwijać branżę. Myślę, że to jest głównie wymiana w formie takich doświadczeń pomiędzy jednym, a drugim podmiotem.

IDI, ekspert, branża sztuk scenicznych

Ci przedstawiciele branży, którzy wyrażają opinię o braku chęci do sieciowania argumentują, że branży wystarczą zwykłe kontakty zarówno między ludźmi, jak i instytucjami.

Nie jest to potrzebne [sieciowanie]. Bo wydaje mi się, że dosyć sprawnie i gładko się ludzie ze sobą dogadują, w tych takich miejscach sensownych.

IDI, profesjonalista, branża sztuk scenicznych

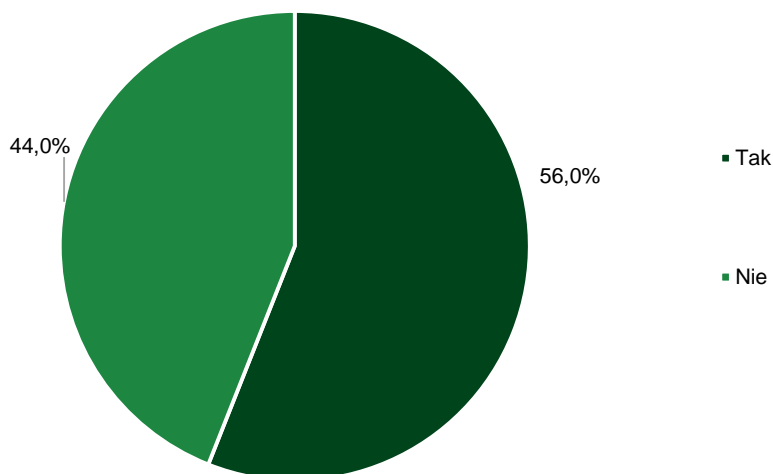
Do innych czynników utrudniających sieciowanie należą obawy profesjonalistów przed dzieleniem się wiedzą, wymianą doświadczeń, u których podstaw leży wzajemny brak zaufania.

Jakie mogą być przyczyny tego, że branża nie chce współpracować? Myślę, że wynika to z takiego przeświadczenia, że jak się podzielimy jakąś swoją wiedzą, albo podzielimy się jakimiś swoimi umiejętnościami, to ktoś mi coś zabierze, albo ja czegoś nie będę mieć, bo się ktoś inny dowie, zrobi to za mnie, albo zrobi to lepiej, więc lepiej się nie odzywać, siedzieć cicho i robić swoje.

IDI, ekspert, branża sztuk scenicznych

W badaniu ankietowym podmiotów działających w branży sztuki sceniczne zadano serię pytań dotyczących współpracy. Współpracę z innymi podmiotami w ciągu ostatnich dwóch lat deklaruje 56 proc. respondentów branży sztuk scenicznych.

Wykres 25. Współpraca z innymi podmiotami/instytucjami w ostatnich dwóch latach (n = 25)

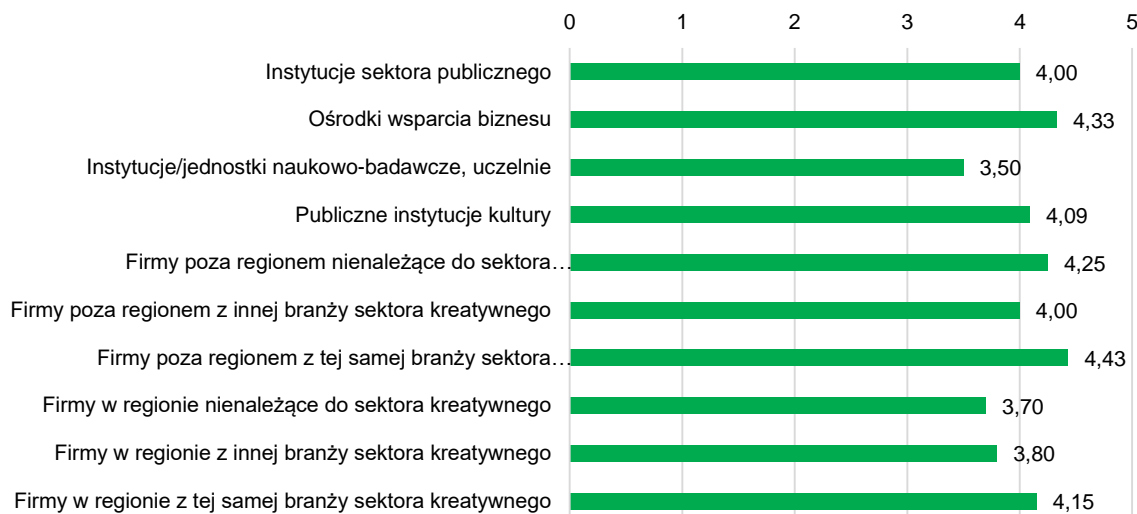
Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników CAWI/CATI (wielkość próby dla całej branży kreatywnej n=589).

Współpraca opiera się przede wszystkim o zlecenie i przyjmowanie do realizacji usług od innych firm. Na dalszych miejscach znalazło się korzystanie z infrastruktury, zakupy gotowych produktów lub usług oraz rozwój kompetencji pracowników.

Odpowiedzi na kolejne pytania pokazują, że również przy wprowadzaniu na rynek nowych produktów bądź usług podmioty rzadko korzystają ze współpracy z innymi firmami czy instytucjami. Zdecydowana większość wprowadza produkty bądź usługi wyłącznie samodzielnie, bez udziału/zaangażowania/wsparcia innego podmiotu.

Współpraca z poszczególnymi rodzajami podmiotów oceniana jest dosyć wysoko. Podmioty z branży sztuk scenicznych najlepiej postrzegają współpracę z firmami działającymi poza Małopolską w tej samej branży (4,43) oraz ośrodkami wsparcia biznesu (4,33). Najniżej oceniono współpracę z instytucjami/jednostkami naukowo-badawczymi i uczelniami (3,5).

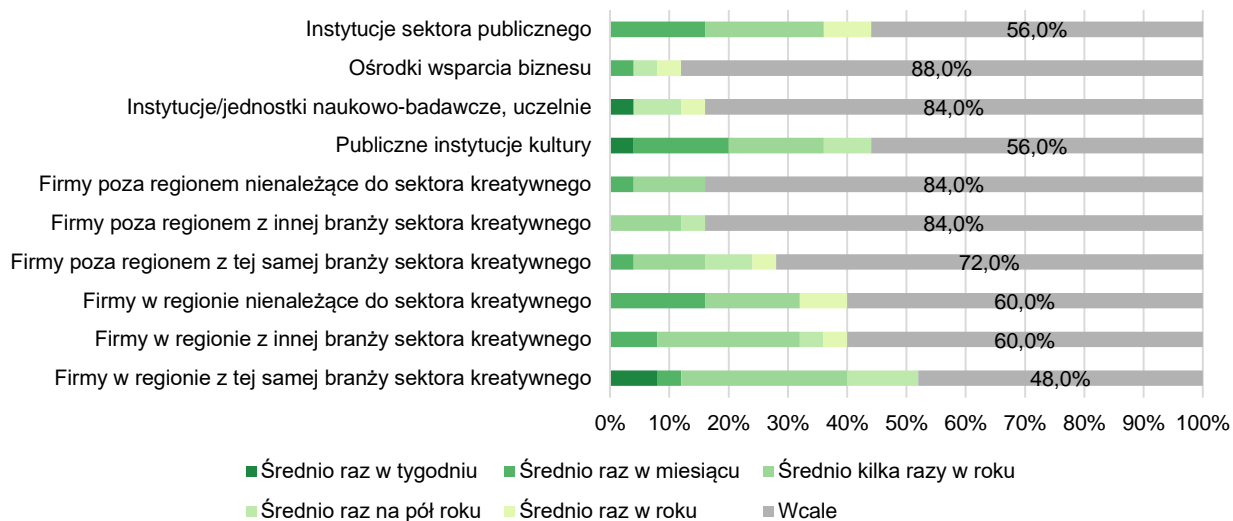
Wykres 26. Średnia ocena współpracy z poszczególnymi rodzajami podmiotów (1 - bardzo niska jakość współpracy, 5 - bardzo wysoka jakość współpracy) (n = 25)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników CAWI/CATI (wielkość próby dla całej branży kreatywnej n=589).

Małopolskie podmioty z branży sztuk scenicznych najczęściej współpracują z firmami z tej samej branży działającymi w regionie (52 proc.), instytucjami sektora publicznego (44 proc.) oraz publicznymi instytucjami kultury (44 proc.). Respondenci deklaruwali, że najrzadziej współpracują z ośrodkami wsparcia biznesu (12 proc.). Niewiele jest kategorii podmiotów, z którymi respondenci wskazywali na prowadzenie współpracy średnio raz w tygodniu. Odpowiedzi z tej kategorii pojawiły się w przypadku jednostek naukowo-badawczych, uczelni, publicznych instytucji kultury oraz firm działających w Małopolsce w tej samej branży sektora kreatywnego. Współpracę średnio raz w miesiącu zadeklarowano w przypadku niemal wszystkich kategorii podmiotów oprócz firm działających poza regionem w innej branży sektora kreatywnego. W tym przypadku odpowiedzi wskazują na częstotliwość współpracy średnio kilka razy w roku.

Wykres 27. Intensywność współpracy (n = 25)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników CAWI/CATI (wielkość próby dla całej branży kreatywnej n=589).

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Departament Polityki Regionalnej
ul. Wielicka 72B, 30-552 Kraków

Egzemplarz bezpłatny

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020

www.obserwatorium.malopolska.pl